

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ МОРСЬКОГО ПРАВА ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра економічної теорії та підприємництва на морському транспорті

Крикунова Валерія Василівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

НА ТЕМУ:

**ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ**

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Освітня програма – «Менеджмент в галузі морського та річкового
транспорту»

Науковий керівник
д.е.н., професор
Головченко О.М.

Здобувач вищої освіти _____

Науковий керівник _____

Завідуючий кафедрою _____

Нормоконтроль _____

Одеса 2023

ЗАВДАННЯ

на розробку кваліфікаційної бакалаврської роботи за темою:

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ

	Зміст окремих частин кваліфікаційної бакалаврської роботи	Строк виконання	Фактично виконано
1	2	3	4
2	Мета роботи:	04.09.2023	04.09.2023
3	Об'єкт дослідження:	04.09.2023	04.09.2023
4	Предмет дослідження:	04.09.2023	04.09.2023
5	ВСТУП	20.11.2023	20.11.2023
6	РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ	15.09.2023	15.09.2023
7	РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ	27.09.2023	27.09.2023
8	РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ НА ПРИКЛАДІ	23.10.2023	23.10.2023
9	РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	16.10.2023	16.10.2023
10	ВИСНОВКИ	02.12.2023	02.12.2023
11	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	02.12.2023	02.12.2023
12	Анотація	02.12.2023	02.12.2023
13	Формування ілюстративного матеріалу		
14	Відгук керівника		
15	Рецензування		
16	Дата захисту		

Здобувач вищої освіти

Керівник

Завідувач кафедри

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ	7
1.1 Огляд стивідорного бізнесу та його роль в логістичних ланцюгах.	7
1.2 Фактори впливу на ефективність стивідорних компаній.....	14
1.3 Теоретичні моделі оцінки ефективності.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ.	26
2.1 Головні гравці та конкуренція на ринку	26
2.2 Перспективи та виклики стивідорного бізнесу	46
2.3 Огляд ринкових тенденцій у стивідорному бізнесі	53
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЇ НА ПРИКЛАДІ	55
3.1 Аналіз ефективності компанії PSA International.....	55
3.2 Розробка конкретних рекомендацій для підвищення ефективності ...	64
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	67
4.1 Призначення та зміст систем управління безпекою судноплавних компаній і суден.	67
4.2 Основні визначення і завдання охорони праці. Заходи, що спрямовані на збереження життя, здоров'я та працездатності людини в процесі трудої діяльності.	75
4.3 Спорядження пожежного та індивідуальні засоби захисту, правила зберігання і обслуговування.	80
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В сучасному світі морські порти та стівідорні компанії відіграють важливу роль у ланцюгу постачання та міжнародній торгівлі, забезпечуючи ефективну обробку та транспортування вантажів. З ростом глобалізації економіки та збільшенням обсягів торгівлі, стівідорні компанії стикаються з великою кількістю викликів.

Актуальність даної теми обумовлена тим що стівідорні компанії відіграють ключову роль у глобальному ланцюгу постачання та торгівлі. Їхня ефективність безпосередньо впливає на ефективність логістичних процесів та конкурентоспроможність підприємств у різних галузях економіки.

Оптимізація діяльності стівідорних компаній дозволяє зменшити витрати, збільшити продуктивність та підвищити ефективність обслуговування суден і вантажів.

Врахування та вдосконалення роботи стівідорних компаній є важливим елементом розвитку міжнародної торгівлі та забезпечення безперебійності постачання товарів та послуг.

Посилення ефективності стівідорних операцій також може сприяти зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище через оптимізацію використання ресурсів та впровадження екологічно чистих технологій.

Зростання ефективності стівідорних компаній може вимагати інвестицій у розвиток морської та логістичної інфраструктури, що, в свою чергу, сприяє загальному розвитку регіонів та країн.

Враховуючи всі ці фактори, розгляд та вдосконалення шляхів підвищення ефективності стівідорних компаній стає ключовим завданням

для стійкого та конкурентоспроможного розвитку морського та логістичного сектору економіки.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз шляхів підвищення ефективності діяльності стивідорних компаній з урахуванням сучасних викликів та технологічних можливостей. Дослідження спрямоване на виявлення оптимальних стратегій управління та оптимізації процесів, що можуть допомогти стивідорним компаніям підвищити продуктивність, знизити витрати та покращити якість обслуговування.

Для досягнення поставленої мети передбачені такі завдання:

- аналіз поточного стану стивідорних компаній;
- дослідження стратегій до підвищення ефективності стивідорних компаній;
- виявлення факторів впливу на функціонування стивідорних компаній;
- вивчення впливу зовнішніх чинників на ефективність стивідорного бізнесу;
- порівняльна характеристика ефективності стивідорної за останні роки;
- розробка рекомендацій щодо оптимізації процесів управління та оптимізації ресурсів для підвищення ефективності стивідорних компаній..

Об'єктом дослідження є аспекти діяльності стивідорного бізнесу.

Предметом дослідження є методи та інструменти підвищення ефективності діяльності стивідорного бізнесу.

Методи дослідження. В процесі проведення дослідження для розкриття поставлених завдань використовувалась сукупність загальнонаукових і спеціальних методів. У процесі виконання дослідження застосовувалися метод системного аналізу, системно-структурний метод,

розрахунково-аналітичний метод, порівняльний метод та власні спостереження.

Науково-методичною основою дослідження є чинні законодавчо-правові та нормативно-методичні акти. Інформаційну базу дослідження становлять дані *Review of Maritime Transport*, показники міжнародних рейтингів, статистичних збірок та річної статистичної звітності Державної служби статистики України.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ

1.1 Огляд стивідорного бізнесу та його роль в логістичних ланцюгах.

В сучасному світі міжнародна торгівля і транспортування вантажів через морські і річкові шляхи вимагають високоорганізованих та ефективних логістичних вирішень. Серед ключових учасників у цьому процесі виокремлюється стивідорний бізнес.

Стивідорний бізнес, як невід'ємна частина морського та річкового транспорту, є ключовим гравцем у логістичних ланцюгах, сприяючи ефективному перевезенню вантажів, , забезпечуючи ефективну обробку вантажів у портах та терміналах та відіграє ключову роль у забезпеченні безперебійності логістичних ланцюгів. Цей розділ розглядає основні аспекти стивідорного бізнесу та визначає його значущість у сучасних логістичних системах.

Історія стивідорного бізнесу є захоплюючим віддзеркаленням етапів розвитку та трансформації цієї галузі, яка відіграє ключову роль у глобальній логістичній системі.

Історія та розвиток стивідорного бізнесу можна простежити з давніх часів, коли ручна праця використовувалася для завантаження та розвантаження суден. Стивідори, також відомі як докери, відповідали за обробку вантажу, його кріплення на судні та забезпечення безпечного транспортування.

Становлення стивідорного бізнесу у середньовіччі було важливою частиною розвитку торгівлі та зовнішньої торгівлі. Стивідори виконували ключову функцію в підвищенні продуктивності портів, а також забезпечення безперебійного транспорту товарів.

У середньовічній Європі становлення стивідорної діяльності визначалося особливими умовами того часу, пов'язаними з розвитком міжнародної торгівлі, формуванням торгових портів і потребами у

вивантаженні та завантаженні суден. Становлення господарської діяльності в морських портах сприяло зростанню попиту на послуги стивідорів.

У середньовіччі торгівля між різними країнами стала надзвичайно активною, що породжувало потребу в розвиненій системі транспорту та вивантажувально-завантажувальних послуг. Спеціалізовані робітники, які виконували ці послуги, стали відомі як стивідори.

Розбудова торгових портів визначала місце для стивідорної діяльності. Робітники цих портів використовували свої навички для ефективного розвантаження товарів, забезпечуючи безперебійність торгових операцій.

Становлення стивідорної діяльності включало формування організаційних структур, де стивідори об'єднувалися для спільної роботи. Ці групи забезпечували високий рівень спеціалізації та координації робіт. Це зумовило до формування професійних гільдій. Ці гільдії регулювали робочі умови, встановлювали стандарти та визначали соціальний статус стивідорів. Створені гільдії надавали стивідорам певний статус та права. Вони також мали свої власні угоди та правила, які регулювали їхню роботу та взаємовідносини з торговцями та моряками.

У пізньому середньовіччі стивідорський бізнес був вже добре організованим та важливим для економічного піднесення міст. Він сприяв зміцненню торгівлі, прискоренню переміщення товарів та розвитку морського транспорту. Таким чином, стивідорний бізнес мав значний вплив на розвиток середньовічної торгівлі та міського господарства.

Епоха глобалізації відзначалася історичними зрушеннями у світовій економіці та торгівлі. Розширення стивідорного бізнесу в цей період було невід'ємною частиною цих трансформацій.

Епоха глобалізації, починаючи з другої половини 20 століття, мала значущий вплив на стивідорний бізнес, який відіграє ключову роль у

глобальних логістичних ланцюгах. Цей період відзначився інтенсивним розвитком світової торгівлі, технологічними інноваціями та змінами в міжнародних економічних відносинах.

Епоха глобалізації та розширення стивідорного бізнесу відкриває нові можливості для міжнародної торгівлі та транспортування товарів. Глобалізація змінила спосіб, яким ми робимо бізнес, забезпечуючи компаніям доступ до нових ринків та виробництва. Це призвело до зростання обсягів товарообігу та попиту на послуги стивідорних компаній.

Зростання світової торгівлі вимагало великої міри ефективності у стивідорному бізнесі. Порти стали ключовими вузлами глобальної логістики. Зміни в розмірах суден та типах вантажів висунули вимоги до розширення портової інфраструктури [41].

Однак, з ростом обсягів товарообігу збільшується конкуренція між стивідорними компаніями, змушуючи їх шукати нові методи та технології для підвищення продуктивності та зменшення витрат. Крім того, розширення глобальних торгових маршрутів вимагало вдосконалення інфраструктури та послуг, щоб забезпечити безперебійну та ефективну роботу портів.

Епоха глобалізації призвела до впровадження новітніх технологій у стивідорний сектор. Автоматизація вантажоперевантажувальних операцій, використання сучасних систем навігації та управління логістикою стали ключовими факторами підвищення ефективності.

Політичні та економічні трансформації в країнах світу відіграли свою роль у структурному перетворенні глобальних торговельних потоків. Розширення міжнародних торговельних угод та створення економічних союзів вплинули на стратегії розвитку стивідорних компаній.

Збільшення конкуренції в епоху глобалізації призвело до формування стратегій співпраці між стивідорними компаніями. Альянси та

консорціуми стали важливим інструментом оптимізації витрат та забезпечення гнучкості.

Епоха глобалізації суттєво визначила розвиток стивідорного бізнесу, зробивши його необхідним елементом глобальних логістичних ланцюгів. В умовах швидких змін у світовій економіці, стивідорні компанії мають постійно адаптуватися до нових викликів та використовувати передові технології для підвищення своєї ефективності.

Таким чином, епоха глобалізації відкрила нові можливості для розвитку стивідорного бізнесу, примушуючи його адаптуватися до зростаючих потреб глобальної торгівлі. Це надало стимул для впровадження нових технологій та підвищення ефективності в цій стратегічно важливій галузі морського транспорту [45].

Стан сучасного стивідорного бізнесу є результатом впливу глобалізації, технологічних змін та стратегічних виборів компаній у цьому секторі. Розглянемо сучасні тенденції та перспективи розвитку стивідорного бізнесу в умовах постійної динаміки світової економіки.

Сучасний стан стивідорного бізнесу характеризується швидкими змінами у сфері технологій, високим рівнем конкуренції та постійними вимогами до підвищення ефективності та якості обслуговування. З появою нових технологій та автоматизації процесів стивідорні компанії шукають шляхи для оптимізації виробничих процесів та зменшення витрат [1].

Стивідорні компанії стають ключовими ланками у логістичних ланцюгах, і їх ефективність має прямий вплив на гнучкість та швидкість постачання. Розвиток стратегій оптимізації логістичних процесів стає пріоритетом для стивідорних підприємств.

Зростання світової торгівлі призводить до збільшення обсягів перевезень, а отже, і до підвищення конкуренції серед стивідорних компаній. Ефективне управління та конкурентоспроможність стають ключовими факторами успіху в цьому секторі.

Зміни у світовій політиці можуть впливати на торговельні маршрути та вибір стивідорних портів. Особливо актуальними стають питання безпеки, резервування маршрутів та диверсифікації операцій.

Сучасний стан стивідорного бізнесу визначається комплексом факторів, від технологічних інновацій до глобальних торговельних відносин. Перспективи розвитку полягають у збалансованому поєднанні технологічного розвитку, сталого управління та адаптації до змін у глобальній економіці.

Стивідори відіграють важливу роль у логістичних ланцюгах, забезпечуючи ефективний перевезення та обробку вантажів у портах. Їх функціональна роль визначається не лише вантажоперевезенням, але і впливом на швидкість, надійність та ефективність логістичних процесів [23].

Однією з основних функцій стивідорів є вантажні операції. Вони відповідають за вантажоперевантажувальні роботи, розташування та розподіл вантажів, а також завантаження та розвантаження суден. Ці операції визначають швидкість та ефективність обслуговування порту.

Функція планування розташування вантажів важлива для забезпечення ефективного використання простору порту. Стивідори визначають оптимальне розташування різних видів вантажів для зменшення часу та витрат на їхню обробку.

Наступна функція полягає у використанні та управлінні інфраструктурою порту. Це включає в себе утримання доків, причалів, складських приміщень та інших об'єктів. Вони відповідають за забезпечення готовності порту до обробки різних видів вантажів.

Вони є ключовою ланкою у логістичному плануванні та координації операцій. Вони співпрацюють з різними логістичними партнерами, такими як перевізники, митниці та логістичні оператори, для забезпечення безперебійності руху вантажів від точки відправлення до призначення.

Функція стивідорів також включає забезпечення безпеки вантажів та персоналу. Це включає в себе впровадження стандартів безпеки, нагляд за вантажами та додержання вимог щодо транспортування небезпечних вантажів. Стивідори відповідають за забезпечення безпеки операцій у порту, тобто дотримання стандартів безпеки, виявлення та управління ризиками, а також впровадження заходів щодо екологічної безпеки.

Стивідори є ключовим елементом логістичних ланцюгів, забезпечуючи плавний рух товарів через порти та забезпечуючи їхнє ефективне перевантаження та обробку. Їх функціональна роль включає в себе не тільки технічні операції, але і стратегічне планування та управління для оптимізації логістичних процесів [23].

В сучасних умовах логістичної діяльності стивідори взаємодіють з різними логістичними суб'єктами, щоб забезпечити ефективний рух вантажів через порти та оптимізувати логістичні ланцюги. Розглянемо основні аспекти їхньої взаємодії з іншими учасниками логістичного процесу.

Стивідорні компанії тісно співпрацюють із такими суб'єктами, як перевізники, логістичні оператори, митні служби та брокери, логістичні партнери та підприємства та інші портові служби на різних етапах логістичного процесу. Починаючи від узгодження графіків розвантаження суден до забезпечення безперебійності доставки вантажів до їхніх кінцевих пунктів призначення.

Співпраця між стивідорами і цими суб'єктами забезпечує ефективну та безперервну роботу логістичного ланцюга. Наприклад:

- Співпраця з перевізників, такими як морські, річкові та автомобільні компанії полягає в організації обробки та перевезення вантажів від порту до пункту призначення, узгоджуючи роботу з транспортними компаніями для забезпечення безперебійності логістичного ланцюга.

- Співпраця з логістичними операторами дозволяє оптимізувати логістичні операції за рахунок відповідальності за різні етапи логістичного процесу, включаючи приймання замовлень, управління складом, та дистрибуцію.

З урахуванням складнощів митного оформлення стивідори взаємодіють із митницями та брокерами, сприяючи швидкому та ефективному проходженню митних процедур. Це дозволяє зменшити затримки та витрати на митниці.

Стивідори взаємодіють з іншими портовими службами, такими як пілотаж, буксири, агенти суден та інші, для забезпечення безперебійності роботи порту. Співпраця із цими службами є ключовою для координації руху суден та безпечної обробки вантажів.

Стивідори встановлюють партнерські відносини з іншими логістичними підприємствами, спільно розвиваючи інтегровані рішення для клієнтів. Ця взаємодія сприяє комплексному обслуговуванню та оптимізації логістичних потоків.

Взаємодія стивідорів з іншими логістичними суб'єктами є ключовим елементом ефективного управління логістичними ланцюгами. Спільна робота із перевізниками, логістичними операторами, митницями та іншими учасниками допомагає забезпечити гнучкість, швидкість та точність у вантажних операціях [38].

Стивідори використовують різні методи співробітництва для координації з іншими логістичними суб'єктами, включаючи:

1. Електронні системи обміну даними: Співробітництво з іншими логістичними суб'єктами може бути здійснене за допомогою спеціалізованих електронних систем обміну даними, які дозволяють швидко і ефективно передачу інформації про вантаж, розклади та інші важливі дані.

2. Логістичні партнерства: Стівідори можуть укладати партнерські угоди з іншими логістичними підприємствами для спільного використання ресурсів, обміну знаннями та ресурсами для забезпечення ефективного логістичного процесу.

3. Спільні проекти: Стівідори можуть брати участь у спільних проектах з іншими логістичними суб'єктами для спільного вирішення проблем та вдосконалення логістичних процесів.

4. Логістичні консорціуми: Стівідори можуть брати участь у логістичних консорціумах, які об'єднують декілька компаній з метою спільного вирішення логістичних завдань і вироблення спільних стратегій.

Співпраця між стівідорами та іншими логістичними суб'єктами також передбачає вирішення будь-яких можливих конфліктів та непорозумінь, що можуть виникнути під час перевезення вантажів. Важливо, щоб всі сторони були готові до співпраці та вирішення будь-яких труднощів, які можуть виникнути під час логістичних операцій.

1.2 Фактори впливу на ефективність стівідорних компаній.

Сучасний морський та річковий транспорт відіграє ключову роль у світовій економіці, а стівідорні компанії є важливим ланком у ланцюжку постачання товарів. Для досягнення високого рівня ефективності стівідорні компанії повинні враховувати різноманітні фактори, які можуть впливати на їхню діяльність. До таких факторів слід віднести: економічні, технологічні, логістичні, нормативні, соціально-економічні [10].

Ефективність стівідорних компаній безпосередньо залежить від економічного середовища, в якому вони працюють. В цьому контексті дослідження економічних показників, таких як світовий обсяг торгівлі, зростання ВВП, інфляція, тарифи на перевезення товарів, мають вирішальне значення.

Одним із основних економічних факторів є світовий обсяг торгівлі, оскільки стивідорні компанії відіграють ключову роль у переміщенні товарів між країнами. Аналіз статистичних даних про обсяги експорту та імпорту надає можливість визначити тенденції та прогнозувати попит на послуги стивідорів.

Економічні витрати на послуги стивідорів нап'язані з тарифами та платежами за їхні послуги. Аналіз динаміки тарифів, а також порівняння їх з конкурентами, допомагає зрозуміти, як економічні обставини впливають на вартість транспортування через порти.

Зміни у валовому внутрішньому продукті (ВВП) країн можуть впливати на обсяги торгівлі та, відповідно, на використання стивідорними компаніями. Аналіз економічних показників країн, які мають великий обсяг морської торгівлі, надає можливість передбачити можливі зміни у вимогах до стивідорних послуг.

Інфляція та валютні ризики можуть впливати на вартість послуг стивідорних компаній, зокрема на вартість обладнання та пального. Оцінка валютних ризиків і розуміння їхнього впливу на витрати є важливою частиною економічного аналізу.

Крім того, ефективність стивідорних компаній також залежить від економічного середовища, в якому вони працюють. Політика держави, рівень податкового тягаря, ступінь регулювання ринку можуть суттєво впливати на фінансове становище та можливості бізнесу. Таким чином, економічні фактори грають важливу роль у формуванні стратегії та діяльності стивідорних компаній.

Аналіз зовнішньоторговельних угод та тарифів дозволяє визначити перспективи для розвитку та розширення стивідорних послуг. Зміни у торговельних угодах можуть впливати на обсяги та характер перевезень через порти[21].

Технологічний прогрес був завжди ключовим фактором впливу на ефективність стивідорних компаній. В сучасному світі, де конкуренція росте день-у-день, важливо використовувати передові технології для підвищення продуктивності та зменшення витрат.

Одним з переваг технологічного прогресу для стивідорних компаній є автоматизація процесів завантаження та розвантаження суден.

Технологічний прогрес впливає на функціонування стивідорних компаній, реформуючи їхні операції та визначаючи рівень їхньої ефективності. Розвиток автоматизованих технологій у сфері обробки та переміщення вантажів впливає на швидкість та точність портових операцій. Аналіз впровадження автоматизованих систем дозволяє оцінити, як технологічні інновації сприяють підвищенню ефективності.

Також, впровадження цифрових технологій у ведення обліку, планування та контролю ресурсів, дозволяє стивідорним компаніям краще управляти своєю діяльністю, мінімізувати витрати та зменшувати ймовірність помилок.

Ще одним важливим аспектом є використання спеціалізованого програмного забезпечення для підвищення ефективності складського управління та відслідковування руху вантажів. Це дозволяє підприємствам зменшити час на пошук та видачу товарів, а також уникнути затримок у доставці.

Загалом, технологічний прогрес впливає на ефективність стивідорних компаній, роблячи їх більш конкурентоспроможними та забезпечуючи підвищення якості послуг. Таким чином, компанії, які активно використовують нові технології, мають більші шанси на успіх на ринку та забезпечення задоволення потреб клієнтів.

Логістичні аспекти грають критичну роль у визначенні ефективності стивідорних компаній. Стратегічне планування, ефективне управління запасами, оптимізація транспортно-логістичних процесів, а також

використання сучасних технологій є ключовими факторами, оскільки це на пряму впливає на загальну продуктивність, забезпечення швидкості та ефективності вантажних операцій, забезпечення необхідного рівня наявності матеріалів та зниження витрат на зберігання.

Перш за все, стратегічне планування дозволяє компанії визначити оптимальні шляхи оптимізації вантажних потоків, підвищення продуктивності та зменшення витрат. Ефективне управління запасами грає ключову роль у забезпеченні неперервності постачання та оптимізації запасів для виробництва. Оптимізація транспортно-логістичних процесів дозволяє зменшити час доставки вантажів та збільшити рівень обслуговування клієнтів.

Нарешті, використання сучасних технологій, таких як системи управління складом та транспортом, дозволяє підвищити ефективність роботи та забезпечити високий рівень сервісу. Таким чином, логістичні аспекти безпосередньо впливають на ефективність стивідорних компаній, допомагаючи їм забезпечити успішну діяльність на ринку та задоволення потреб клієнтів.

Деякі конкретні логістичні аспекти, які найбільше впливають на ефективність стивідорних компаній, включають:

1. Оптимізація терміналів: ефективне управління терміналами, включаючи вантажні потоки, складське управління та обслуговування суден, є важливим аспектом для забезпечення ефективності стивідорних компаній.

2. Управління вантажопотоками: ретельне планування та управління вантажопотоками є важливим для забезпечення оптимального використання ресурсів та уникнення затримок в обробці вантажів.

3. Ефективна технологія: використання сучасних технологій і систем управління вантажами може покращити продуктивність і знизити витрати стивідорних компаній.

4. Управління запасами: ефективне управління запасами та складським управлінням може покращити швидкість обробки вантажів і знизити час очікування для суден.

5. Управління персоналом: ефективне управління персоналом, включаючи планування робочих годин, навчання та мотивація, також впливає на ефективність стивідорних компаній.

Ці аспекти можуть впливати на продуктивність стивідорних компаній, тому їх ефективне управління є важливим для досягнення успіху в цій галузі [10].

Нормативні аспекти можуть виявитися критичними для ефективності стивідорних компаній. Ці аспекти включають в себе регулюючі стандарти, правила та законодавство, які впливають на безпеку та якість роботи на терміналах, а також на відносини зі споживачами послуг та іншими учасниками логістичного ланцюга.

Нормативне середовище має значущий вплив на діяльність стивідорних компаній, визначаючи вимоги, які регулюють їхню діяльність. Нормативне регулювання в сфері стивідорних компаній визначає рамки їхньої діяльності, враховуючи аспекти безпеки, екології та соціальної відповідальності.

Перш за все, відповідність зазначеним нормативним вимогам може впливати на безпеку працівників та захист навколишнього середовища. Наприклад, дотримання правил щодо обробки та перевезення небезпечних вантажів може уникнути аварій та інцидентів, що можуть стати загрозою для персоналу та оточуючого середовища. Крім того, нормативні вимоги щодо якості та ефективності надання послуг можуть сприяти підвищенню довіри з боку клієнтів та конкурентоспроможності компанії на ринку.

Існує кілька механізмів контролю за дотриманням законів та правил у роботі стивідорних компаній, включаючи:

1. Державний контроль: у багатьох країнах існують державні органи, які відповідають за нагляд за діяльністю стивідорних компаній. Ці органи можуть проводити інспекції, складати протоколи про порушення законів та правил, накладати штрафи та навіть скасовувати ліцензії.

2. Саморегулювання: в деяких галузях стивідорної діяльності існують професійні об'єднання, які встановлюють власні стандарти та правила, і контролюють їх дотримання серед своїх членів.

3. Внутрішні контрольні механізми: стивідорні компанії також можуть мати власні внутрішні механізми контролю за дотриманням законів та правил, такі як системи внутрішнього аудиту, процедури внутрішнього контролю та нагляду.

4. Взаємоконтроль між стивідорними компаніями: конкуренція між стивідорними компаніями також може слугувати як механізм контролю, оскільки кожна компанія може спостерігати за діяльністю конкурентів та вживати заходів у випадку виявлення порушень.

Наявність цих механізмів допомагає забезпечити дотримання законів та правил у роботі стивідорних компаній, що сприяє забезпеченню безпеки та ефективності їх діяльності.

Міжнародні морські конвенції визначають стандарти та правила для безпеки та ефективності морських операцій. Міжнародна конвенція SOLAS (Міжнародна конвенція з безпеки життя на морі) встановлює стандарти для безпеки суден, що впливає на стивідорні компанії у забезпеченні безпеки портових операцій.

В кожній країні існують національні закони та нормативи, які регулюють морські та річкові перевезення. Наприклад, Морський кодекс України визначає правила функціонування портів, обов'язки стивідорів, та

інші аспекти, які впливають на ефективність стивідорних компаній на національному рівні [17].

Сертифікація та відповідність міжнародним стандартам якості ISO 9001:2015 (Системи управління якістю), впливає на репутацію та можливості бізнесу стивідорних компаній.

Нормативне дотримання екологічних стандартів є важливими. Міжнародна конвенція MARPOL (Міжнародна конвенція з запобігання забрудненню суден) визначає стандарти з управління відходами та забезпечення чистоти вод вздовж маршрутів суден.

Також слід зазначити, що процедури ліцензування та реєстрації, встановлені владними органами, регулюють правомочності та повноваження стивідорних компаній. Законодавчі вимоги до отримання ліцензій та реєстрацій можуть визначати обсяги та умови їхньої діяльності.

Таким чином, нормативні аспекти мають значний вплив на ефективність стивідорних компаній, оскільки вони забезпечують безпеку, якість та репутацію компанії, що в свою чергу призводить до підвищення продуктивності та успішності в бізнесі.

Вивчення соціально-економічних факторів включає в себе аналіз ринку праці, вимог до кваліфікації працівників та соціокультурних впливів. Для отримання цих даних використовуються соціологічні дослідження та статистика зайнятості [10].

Соціально-економічні аспекти грають значущу роль у діяльності стивідорних компаній, визначаючи їхні можливості для ефективного функціонування на ринку морських та річкових перевезень. Якщо працівники отримують достойну зарплату та соціальні гарантії, то це позитивно впливає на їхню продуктивність та робочий настрій. Навпаки, недостатнє соціальне забезпечення може призвести до зниження мотивації працівників та зростання текучості кадрів.

Економічна стабільність країни також впливає на діяльність стивідорних компаній. Стабільна економіка, передсказуваний курс валюти та стабільні ціни на ринку сприяють розвитку бізнесу та залученню інвестицій. Навпаки, нестабільність та валютні коливання можуть призвести до зниження замовлень та прибутковості компаній

Стивідорні компанії знаходяться у постійній конкурентній боротьбі за клієнтів та контракти. Дослідження рівня конкуренції, динаміки ринку та стратегій конкурентів дозволяє визначити оптимальні підходи до забезпечення конкурентоспроможності.

Соціально-економічний контекст, такий як глобальна економічна ситуація та тенденції, впливає на попит на морські та річкові перевезення. Вивчення економічних показників та аналіз глобальних тенденцій дозволяє адаптувати стратегії розвитку стивідорних компаній до змін у світовій економіці.

Зважаючи на ці соціально-економічні аспекти, стивідорні компанії повинні приділяти увагу покращенню умов праці, навчанню персоналу та впровадженню ефективної економічної стратегії. Тільки враховуючи ці фактори, стивідорні компанії можуть досягти високої ефективності та успішної діяльності.

1.3 Теоретичні моделі оцінки ефективності

Стрімка глобалізація та зростання міжнародної торгівлі підкреслюють важливість ефективності стивідорних компаній, які відіграють ключову роль у забезпеченні надійного обслуговування морського та річкового транспорту. Для визначення та оцінки ефективності таких підприємств використовуються різноманітні теоретичні моделі. У цьому розділі розглянемо основні теоретичні підходи до оцінки ефективності стивідорних компаній та проаналізуємо використані моделі.

Теоретичні моделі оцінки ефективності стивідорних компаній є важливим інструментом для аналізу їхньої продуктивності та прибутковості. Оцінка ефективності стивідорних компаній може бути проведена за допомогою різних підходів.

Однією з ключових теоретичних моделей в оцінці ефективності є модель EFQM (European Foundation for Quality Management), яка базується на концепції загального управління якістю. Застосовуючи цю модель до стивідорних компаній, можна визначити їхню спроможність досягати стратегічних цілей, забезпечувати якість обслуговування та здійснювати ефективне управління ресурсами.

EFQM модель визначає дев'ять критеріїв, які розділяються на дві групи: критерії результатів та критерії визначення. Критерії результатів включають: "Клієнти", "Персонал" та інші, тоді як критерії визначення включають "Лідерство", "Стратегія та політика" та інші.

Адаптація EFQM моделі до стивідорних компаній включає визначення ключових показників ефективності, спрямованих на задоволення потреб клієнтів та оптимізацію внутрішніх процесів. Детальний аналіз кожного критерію у контексті стивідорних операцій дозволяє виявити сильні та слабкі сторони, а також визначити можливості для подальшого розвитку. EFQM модель дозволяє стивідорним компаніям визначити свої конкурентні переваги та можливості для вдосконалення.

Іншою важливою теоретичною моделлю є Balanced Scorecard, яка визначає чотири основні перспективи для вимірювання ефективності: фінансова, клієнтська, внутрішня бізнес-процесів та розвитку співробітників. Застосовуючи цю модель до стивідорних компаній, можна отримати комплексний погляд на їхню діяльність та досягнення стратегічних цілей.

Balanced Scorecard (BSC) визнана як ефективний інструмент для вимірювання та управління ефективністю підприємств. У контексті

стивідорних компаній, використання BSC може забезпечити збалансований погляд на різні аспекти їхньої діяльності та визначити ключові показники ефективності.

Ключові показники ефективності в контексті стивідорних операцій:

- Фінансова перспектива: Включає показники, такі як прибуток від операцій, рентабельність і ефективність використання ресурсів.
- Клієнтська перспектива: Оцінка якості обслуговування, задоволення клієнтів, та розвиток довгострокових відносин.
- Внутрішня бізнес-процеси: Показники ефективності операцій, часу обслуговування, та оптимізація логістичних процесів.
- Розвиток співробітників: Включає показники, такі як рівень кваліфікації, задоволення праці та інші аспекти персонального розвитку.

Balanced Scorecard є потужним інструментом для оцінки та управління ефективністю стивідорних компаній, надаючи комплексний погляд на всі аспекти їхньої діяльності. Його впровадження може сприяти стратегічному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності в галузі морського та річкового транспорту.

Модель DEA (Data Envelopment Analysis) використовується для вимірювання ефективності стивідорних компаній в контексті використання ресурсів. Вона дозволяє порівнювати різні компанії за їхньою здатністю генерувати виходи при мінімальному використанні ресурсів.

DEA є математичним методом, використовуваним для вимірювання ефективності компаній та оцінки їхньої продуктивності в умовах багатоваріантності. DEA базується на концепції ефективності, де компанії порівнюються за їхньою здатністю генерувати виходи при мінімальному використанні ресурсів.

DEA базується на ідеї ефективності, де підприємство вважається ефективним, якщо воно може виробляти ті ж самі виходи, як і інші підприємства, але при менших чи еквівалентних ресурсах. Модель

визначає оптимальні комбінації входів та виходів для кожного підприємства.

В контексті стивідорних компаній вхідні параметри можуть включати обсяг робіт, витрати на обслуговування, та кількість обладнання. Вихідні параметри можуть охоплювати обсяг перевезених вантажів, швидкість обробки та рівень задоволення клієнтів.

DEA може бути застосована до стивідорних компаній для вимірювання їхньої продуктивності та ефективності. Визначення виходів (наприклад, об'єм вивантаження) та входів (наприклад, витрати на працю та обладнання) дозволяє порівнювати різні компанії за рівнем ефективності.

Процес оцінки ефективності стивідорних компаній за допомогою DEA включає визначення ряду вхідних та вихідних параметрів, збору даних та подальший аналіз, щоб визначити ефективність кожної компанії в порівнянні з іншими.

SWOT-аналіз є ефективним інструментом для визначення сильних і слабких сторін стивідорних компаній, а також можливостей та загроз, що впливають на їх діяльність. Ця модель дозволяє визначити стратегічні напрямки розвитку та покращення ефективності.

Сильні сторони стивідорних компаній:

- Географічне розташування: Розташування порту або стивідорної компанії може бути ключовою перевагою для доступу до міжнародних ринків та маршрутів.

- Технічне обладнання: Наявність сучасного обладнання та технологічних інновацій може покращити швидкість та якість обслуговування.

- Логістична інфраструктура: Велика та добре розвинена інфраструктура може підвищити ефективність перевезень і вивантаження.

Слабкі сторони стивідорних компаній:

- Застаріле обладнання: Наявність застарілого обладнання може призвести до низької продуктивності та великої кількості затримок.
- Низька автоматизація: Недостатня автоматизація процесів може призвести до втрат часу та підвищити ризик помилок.
- Залежність від відповідних ринків: Якщо компанія сильно залежить від обміну товарами з обмеженим ринком, це може створити ризик при спаді попиту.

Можливості для стивідорних компаній:

- Розширення маршрутів: Розширення маршрутів та обслуговування нових ринків може забезпечити додаткові можливості для зростання.
- Впровадження нових технологій: Впровадження сучасних технологій може поліпшити ефективність операцій та забезпечити конкурентні переваги.

Загрози для стивідорних компаній:

- Зміни у законодавстві: Зміни в законодавстві, що регулює морські перевезення, можуть вплинути на операційні витрати та правила обслуговування.
- Конкуренція: Зростаюча конкуренція в галузі стивідорних послуг може вплинути на ціни та якість обслуговування.

SWOT-аналіз є важливим інструментом для визначення стратегічних напрямків та підвищення ефективності стивідорних компаній. Зрозуміння їхніх сильних сторін, слабкостей, можливостей та загроз дозволяє виробникам стратегічні рішення для забезпечення конкурентоспроможності в галузі морського та річкового транспорту.

Таким чином, теоретичні моделі оцінки ефективності стивідорних компаній допомагають зрозуміти фінансову та економічну продуктивність підприємств цієї галузі, що може бути корисним для прийняття управлінських рішень та розвитку бізнесу.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ.

2.1 Головні гравці та конкуренція на ринку

Даний розділ спрямований на визначення та аналіз основних гравців, які активно впливають на стивідорний бізнес. Ринок морського та річкового транспорту визначається конкурентним середовищем, де діє багато учасників, включаючи стивідорні компанії. Аналіз конкурентів є ключовим аспектом стратегічного управління в цьому секторі.

На глобальному рівні стивідорний бізнес є представленим декількома ключовими гравцями, які оперують у найбільших портах світу. До цієї категорії можуть входити компанії, такі як DP World, Hutchison Port Holdings, PSA International.

Ці компанії впливають на ринок стивідорних послуг шляхом розширення своєї глобальної мережі терміналів, розвитку технологій та автоматизації процесів вивантаження та завантаження суден, а також шляхом укладання стратегічних партнерських угод з морськими лініями та логістичними компаніями.

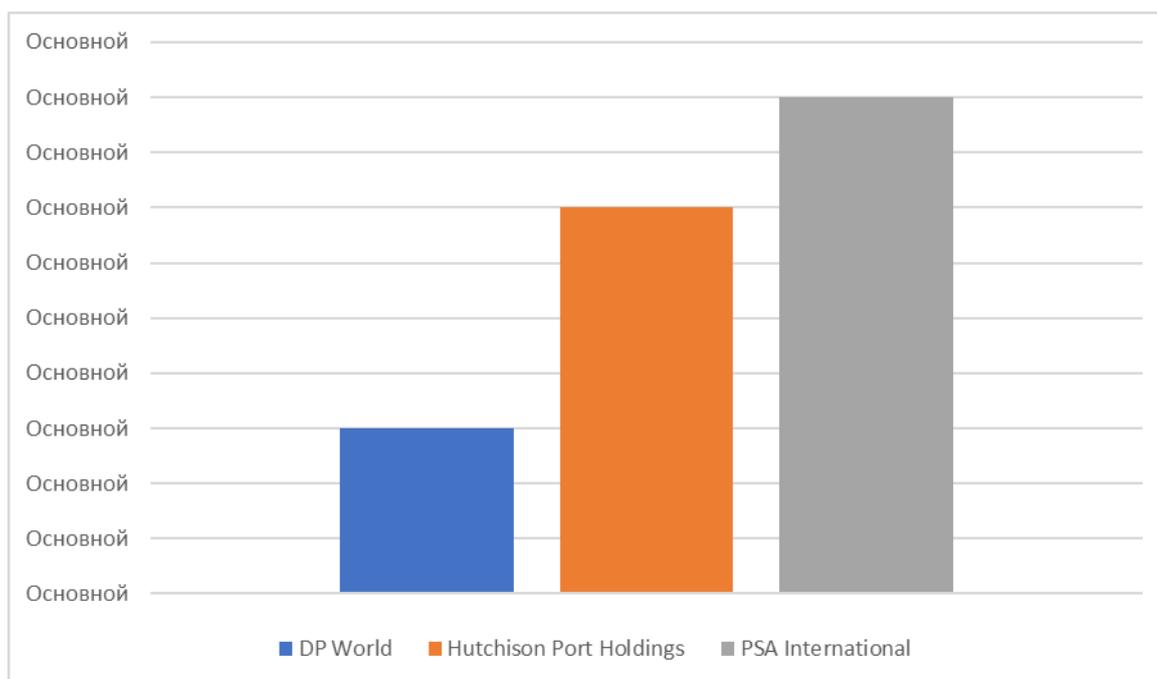

Рис 1.1 Кількість обслуговуваних терміналів у світі

Джерело: складено автором

Ці компанії також впливають на стивідорний ринок шляхом удосконалення ефективності своїх операцій, застосування новітніх технологій та обладнання, а також шляхом залучення та навчання висококваліфікованого персоналу. Вони також активно беруть участь у розвитку інфраструктури та логістичних послуг, що сприяє загальному розвитку стивідорного ринку. Про це свідчать об'єми опрацьованих TEU у 2022 році, за річними звітами DP World обробило 92,5 мільйони TEU, Hutchison Port Holdings – 84,8 мільйони TEU, PSA International – 90,9 TEU [42,43,44].

Основні гравці стивідорного бізнесу використовують певні стратегії розвитку бізнесу для збільшення своєї частки на ринку, детальний розбір приведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Стратегії розвитку бізнесу

Стратегія	Характеристика
Розширення території обслуговування	передбачає залучення нових портів, терміналів, торгових маршрутів і регіонів для надання послуг стивідорів.
Розширення послуг	полягає у наданні нових послуг, таких як складування, вантажні термінали, логістичні послуги, що дозволяє приваблювати нових клієнтів і збільшувати обсяги виконуваних робіт

Технологічний розвиток	залучає використання сучасних технологій для автоматизації процесів, підвищення продуктивності роботи, зменшення витрат і покращення якості послуг.
Партнерство і злиття	передбачає об'єднання з іншими компаніями або укладення стратегічних партнерських угод з морськими лініями, логістичними компаніями та іншими учасниками логістичного ланцюжка для посилення позицій на ринку.
Вдосконалення внутрішніх процесів	сприяє оптимізація ланцюжка постачання, впровадження ефективних систем керування та контролю, підвищення якості обслуговування клієнтів.

Джерело: сформовано автором за результатами дослідження [1]

Дослідження стратегій стивідорної компанії DP World відіграє важливу роль у її успіху на міжнародному ринку. DP World є однією з найбільших стивідорних компаній у світі, яка має великий вплив на глобальну торгівлю. Одна з ключових стратегій DP World - це поширення своєї мережі терміналів та портових установок по всьому світу. Ця стратегія дозволяє компанії бути ближче до своїх клієнтів і забезпечити їм більш швидке та ефективне обслуговування.

DP World впроваджує стратегію активного розвитку нових портів по всьому світу. Аналіз діяльності компанії у різних географічних областях, таких як регіони Африки, Азії та Європи, дозволить визначити географічні

пріоритети та особливості стратегії експансії. DP World визначається своєю глобальною присутністю в більш ніж 60 країнах і понад 150 морських та внутрішніх терміналах. Компанія активно впроваджує стратегію глобальної експансії через інвестиції в нові порти та розширення існуючих.

Ще одна важлива стратегія DP World — це її прихильність екологічно чистим практикам. Компанія інвестувала в екологічно чисте обладнання та процеси, зменшуючи свій вуглецевий слід і сприяючи більш стійкому майбутньому для судноплавної галузі.

Про це свідчить підвищення рівня безпеки та здоров'я на робочому місці, а також зменшення впливу їхньої діяльності на навколишнє середовище. DP World відзначається своєю активною участю у сталому розвитку. Компанія впроваджує ініціативи з енергоефективності, зменшення викидів CO₂, та використання відновлюваних джерел енергії. Компанія активно впроваджує програми екологічної відповідальності, стратегії зменшення викидів шляхом переходу на зелену енергію та ефективного використання ресурсів, таких як вода та електроенергія, надає уявлення про стратегічні дії компанії у сфері сталого розвитку.

DP World встановлює інтермодальні транспортні зв'язки для підтримки швидкого та ефективного переміщення товарів через різні види транспорту. Це включає в себе співпрацю зі залізницями, автоперевізниками та іншими транспортними партнерами.

DP World активно взаємодіє з ключовими гравцями в логістичній галузі. Стратегічні партнерства, такі як співпраця з Maersk, сприяють розвитку інтегрованих логістичних рішень та розширенню спектру послуг.

Підсумовуючи, дослідження стратегій DP World дає цінну інформацію про те, як компанія позиціонувала себе як лідера на ринку стивідорної галузі. Зосередившись на технологіях, стійкості та

стратегічному розширенні, DP World змогла випередити конкурентів і забезпечити довгостроковий успіх [25].

Hutchinson Port Holdings (HPH) є провідною стивідорною компанією, яка працює у великих портах по всьому світу. Компанія проводила дослідження різних стратегій для підвищення своєї операційної ефективності та конкурентоспроможності на світовому ринку. В основу компанії закладені різноманітні аспекти стратегічного підходу компанії та її вплив на конкурентоспроможність та успішність.

Hutchison Port Holdings активно розвиває свою глобальну мережу портів. Аналізуючи придбання та розвиток портових активів у різних регіонах, включаючи Азію, Європу та Північну Америку та беруть участь у великих інфраструктурних проектах, таких як розширення та модернізація терміналів.

Одним із ключових напрямків досліджень HPH є впровадження передових технологій у портові операції. Це включає в себе використання автоматизації та штучного інтелекту для оптимізації обробки контейнерів, скорочення часу виконання робіт і зниження загальних операційних витрат. HPH інвестував значні кошти в цю сферу та впровадив автоматизовані контейнерні термінали на кількох своїх підприємствах.

Крім інвестицій в інфраструктуру, HPH також зосереджена на наданні якісного обслуговування клієнтів і розробці інноваційних логістичних рішень. Компанія тісно співпрацює зі своїми клієнтами, щоб зрозуміти їхні унікальні вимоги до логістики та розробити індивідуальні рішення, які відповідають їхнім конкретним потребам. HPH також інвестує в технології та цифрові рішення для підвищення ефективності роботи та забезпечення видимості в режимі реального часу та контролю над переміщенням вантажу.

Крім того, у своїх дослідницьких стратегіях HPH приділяє велику увагу стійкості та екологічній відповідальності. Компанія шукає способи

мінімізації свого вуглецевого сліду та впливу своєї діяльності на навколишнє середовище. Це включає інвестиції в екологічно чисті технології та прийняття екологічних ініціатив для сприяння сталим портовим операціям.

Загалом стратегія НРН зосереджена на створенні цінності для своїх клієнтів, акціонерів та інших зацікавлених сторін шляхом надання портових і логістичних послуг світового класу, інвестування в сучасну та ефективну портову інфраструктуру та розробки інноваційних логістичних рішень. Реалізуючи цю стратегію, НРН прагне зберегти свої позиції провідної глобальної компанії з портових і логістичних послуг [26].

PSA International є провідним портовим оператором із глобальною мережею терміналів, розташованих в Азії, Європі та Америці. Компанія стратегічно розширює свою діяльність та інвестує в нові технології, щоб зберегти свою конкурентоспроможність у морській галузі. Дослідження стратегії PSA International може дати цінну інформацію про те, як стивідорна компанія адаптується до мінливих умов ринку та технологічного прогресу.

PSA International є одним з провідних гравців у галузі стивідорного бізнесу. PSA International активно вивчає можливості розвитку універсальних портових терміналів, які можуть обслуговувати різноманітні види вантажів. Це включає стратегічне розташування нових терміналів та модернізацію існуючих, тобто будівництво нових терміналів та підвищення ефективності. Стратегічне розташування портів включає в себе головні торгові шляхи та регіональні центри логістики.

PSA International є глобальним портовим оператором, який стратегічно інвестував у різні порти по всьому світу, що робить його одним із провідних гравців у галузі. Ключовим компонентом їхньої стратегії є зосередження на швидкозростаючих ринках і створення сильної присутності в ключових регіонах. Це дозволяє їм отримати вигоду від

зростаючого попиту на портові послуги в цих областях і збільшити свою частку ринку.

Крім того, PSA International також була активною у формуванні стратегічного партнерства з місцевою владою портів та іншими зацікавленими сторонами в галузі. Це дозволяє їм використовувати місцевий досвід і знання, а також відкриває можливості для співпраці щодо розвитку інфраструктури та інших ініціатив

PSA International приймає активна участь у проектах та ініціативах, спрямованих на зменшення вуглецевого сліду та екологічну відповідальність. PSA International проводить ініціативи щодо сталого розвитку та захисту навколишнього середовища. Компанія шукає шляхи зменшення викидів вуглекислого газу, мінімізації відходів і просування екологічно чистих методів у своїх стивідорних операціях. Завдяки своїм дослідницьким зусиллям PSA International змогла запровадити стійкі практики, такі як берегове електропостачання для суден, енергоефективне обладнання та ініціативи зелених портів.

Підсумовуючи, стратегія PSA International, спрямована на зосередження на швидкозростаючих ринках, формування стратегічних партнерств та інвестування в технології, позиціонує їх як ключового гравця у світовій портовій галузі. Їхній далекоглядний підхід і активні інвестиції дозволили їм залишатися попереду конкурентів і продовжувати розвивати свій бізнес на міжнародному рівні [27].

Діяльність регіональних стивідорів відіграє значущу роль у забезпеченні безперебійного руху вантажів у морських портах. Стивідорство - це складний процес, який включає в себе ряд дій, які включають приймання, розміщення, завантаження та вивантаження вантажів, а також їх подальшу транспортування. Одним з основних завдань стивідорів є максимальна оптимізація цих процесів з метою забезпечення швидкості та ефективності виконання робіт.

Регіональні стивідори виконують свою роботу в узгодженому колективі, спілкуючись з капітанами суден, митними службами, робочими і іншими учасниками транспортного процесу. Вони також відповідають за організацію вантажних операцій, управління пристанями та вантажними площадками, а також за контроль і безпеку під час роботи на території порту [11].

Регіональні стивідори також відіграють важливу роль у розвитку місцевого економічного потенціалу, створюючи нові робочі місця та сприяючи розвитку інфраструктури портів. Вони співпрацюють з місцевими владами та підприємствами з метою вдосконалення транспортно-логістичних процесів та забезпечення конкурентоспроможності регіонального морського порту в міжнародному вантажному обігу.

Регіональна стивідорна діяльність відіграє вирішальну роль у ефективній обробці вантажів у морських портах по всьому світу. Один іноземний приклад регіональної стивідорної діяльності можна спостерігати в порту Роттердам, Нідерланди. Будучи одним із найбільших і завантажених портів у Європі, стивідори в Роттердамі відповідають за ефективне та своєчасне завантаження та розвантаження різних типів вантажів, включаючи контейнери, сипучі вантажі та нафту.

Регіональним стивідорам у Роттердамі доручено керувати потоком товарів у порту та з порту, забезпечуючи дбайливе й точне поводження з вантажем. Вони також відіграють важливу роль у координації з іншими зацікавленими сторонами порту, такими як судноплавні компанії, експедитори та митники, щоб забезпечити безперебійну обробку вантажів. Крім того, стивідори в Роттердамі несуть відповідальність за дотримання суворих правил безпеки та операційних процедур, щоб зменшити будь-які потенційні ризики або небезпеки, пов'язані з обробкою вантажу.

Загалом, регіональні стивідори в порту Роттердам відіграють значну роль у сприянні ефективному та результативному переміщенню товарів через порт, сприяючи загальному успіху та конкурентоспроможності порту в глобальному масштабі. Їх старання та точна обробка вантажів має важливе значення для підтримки репутації порту як надійних та ефективних воріт для міжнародної торгівлі.

Ефективність і дієвість стивідорів у Роттердамі мають прямий вплив на конкурентоспроможність порту та підприємств, які покладаються на нього. Спрощуючи процес завантаження та розвантаження, ці регіональні стивідори сприяють зниженню витрат і прискоренню транзитного часу для товарів, що переміщуються через порт. Це, у свою чергу, залучає більше бізнесу до порту та зміцнює його позиції як ключового центру в глобальному ланцюжку поставок [34].

Таким чином, діяльність регіональних стивідорів на іноземних прикладах може бути ключовим елементом у визначенні успіху морських портів та розвитку міжнародної торгівлі в регіоні.

Регіональні стивідорні компанії керуються такими стратегіями для встановлення та підтримки міцних відносин із міжнародними партнерами та клієнтами:

1. Послідовне та надійне обслуговування. Успішні регіональні стивідорні компанії віддають перевагу забезпеченню стабільного та надійного обслуговування своїх міжнародних партнерів і клієнтів. Це включає ефективні вантажно-розвантажувальні операції, своєчасну доставку та проактивну комунікацію.

2. Культурне взаєморозуміння: розуміння та повага до культурних норм і ділової практики міжнародних партнерів і клієнтів має вирішальне значення для побудови міцних стосунків. Це може включати знання мови, культурну чутливість і адаптацію до іншого ділового етикету.

3. Гнучкість і адаптивність: регіональні стивідорні компанії повинні бути гнучкими та адаптуватися до мінливих потреб і вимог своїх міжнародних партнерів і клієнтів. Це може включати задоволення особливих запитів, коригування операцій відповідно до конкретних вимог і реагування на зміни у світовій галузі судноплавства.

4. Комунікація та прозорість. Підтримка відкритого та прозорого спілкування з міжнародними партнерами та клієнтами є важливою для побудови довіри та міцних відносин. Це включає в себе регулярне оновлення операцій, оперативне вирішення будь-яких проблем або питань, а також надання чіткої та точної інформації.

5. Послуги з доданою вартістю: Пропонування послуг з доданою вартістю, таких як управління ланцюгом постачання, логістична підтримка та відстеження вантажів, може допомогти регіональним стивідорним компаніям виділитися та надати додаткові переваги своїм міжнародним партнерам і клієнтам.

6. Налагодження зв'язків і налагодження зв'язків: активна участь у галузевих заходах, торгових виставках і можливості налагодження зв'язків можуть допомогти регіональним стивідорним компаніям розширити міжнародні контакти та побудувати міцні відносини з потенційними партнерами та клієнтами.

7. Спільне вирішення проблем. Успішні регіональні стивідорні компанії активно вирішують будь-які виклики або проблеми, які можуть виникнути у їхніх міжнародних партнерів і клієнтів. Це передбачає спільний підхід до вирішення проблем і спільну роботу для пошуку взаємовигідних рішень.

8. Відгуки клієнтів і постійне вдосконалення: регулярний пошук відгуків від міжнародних партнерів і клієнтів і використання цієї інформації для постійного вдосконалення операцій і обслуговування клієнтів є ключовим фактором для підтримки міцних відносин. Це

включає впровадження пропозицій щодо покращення та демонстрацію зобов'язань щодо надання найкращих послуг [1].

Роль державних структур у регулюванні та сприянні розвитку стивідорної галузі є вельми важливою для ефективності цієї промисловості. Стивідорна галузь відіграє ключову роль у міжнародній торгівлі, забезпечуючи транспортування товарів з одного порту в інший. Державні структури мають завдання регулювати діяльність стивідорів, забезпечуючи дотримання вимог щодо безпеки, якості та екологічних стандартів. Вони також забезпечують регулювання тарифів та оптимізацію процесів перевезення, що сприяє конкурентоспроможності галузі.

Державні структури також мають велике значення у сприянні розвитку стивідорної галузі шляхом залучення інвестицій, розробки стратегій розвитку та підтримки малого та середнього бізнесу в цій галузі. Вони також здійснюють контроль за дотриманням антимонопольного законодавства та захист прав споживачів.

Крім того, державні структури забезпечують дотримання стандартів безпеки та екології у стивідорній галузі, що є надзвичайно важливим для збереження природних ресурсів та запобігання негативному впливу на довкілля.

Отже, роль державних структур у регулюванні та сприянні розвитку стивідорної галузі полягає в забезпеченні стабільності, безпеки та конкурентоспроможності цієї промисловості, а також у стимулюванні її подальшого розвитку через інвестиції та підтримку бізнесу.

Діяльність державних структур може впливати на регулювання стивідорної галузі і її конкурентоздатність наступними способами:

Таблиця 1.2

Діяльність державних структур

Регулювання ринку: Державні органи можуть встановлювати регулятивні механізми, контролювати ціни та тарифи на послуги стивідорів, що може впливати на конкурентну ситуацію в галузі.

Ліцензування та регулювання: Державні структури можуть встановлювати вимоги до отримання ліцензій та регулювати діяльність стивідорів, що може впливати на їх конкурентоздатність.

Інфраструктурні рішення: Державні органи можуть впливати на розвиток інфраструктури стивідорної галузі, наприклад, за допомогою інвестицій в порти та термінали, що може покращити конкурентоздатність стивідорів.

Законодавча база: Регулювання державних структур може змінювати законодавство, що впливає на умови конкуренції в галузі.

*Джерело: сформовано автором за результатами дослідження
[17,11]*

Отже, діяльність державних структур має значний вплив на регулювання стивідорної галузі і її конкурентоздатність через впровадження різноманітних регулятивних механізмів та встановлення вимог до діяльності стивідорів.

Державні структури можуть вживати різні дії для регулювання стивідорної галузі. Деякі з можливих дій зазначені у таблиці 1.3

Таблиця 1.3

Основні дії регулювання стивідорної галузі

Встановлення правил і нормативів	Надання ліцензій та робочих дозволів	Контроль
Встановлення правил і нормативів для діяльності стивідорних компаній, має на увазі включення у себе обмежень щодо розміру комісійних, вимог до безпеки праці, та відповідність міжнародним стандартам.	Надання ліцензій та робочих дозволів, що дозволяє реалізацію стивідорних послуг з урахуванням вимог щодо кваліфікації та фінансової стійкості.	Контроль за дотриманням стивідорними компаніями умов ліцензій та нормативів, що включає у себе регулярну перевірку фінансової звітності та дотримання стандартів безпеки праці.

Джерело: сформовано автором за результатами дослідження

[17,11]

Ці дії покликані досягти балансу між захистом інтересів споживачів послуг, безпекою праці та стимулюванням конкуренції в галузі.

Регулятивні закони і політики, що контролюють стивідорну галузь, можуть включати:

1. Законодавство про працю і безпеку на роботі, яке встановлює стандарти безпеки для працюючих у стивідорній галузі
2. Політика щодо захисту навколишнього середовища, яка регулює викиди і рівень забруднення, пов'язані з діяльністю стивідорів.
3. Антимонопольне законодавство, що запобігає концентрації влади в руках небагатьох стивідорних компаній.

4. Політика щодо тарифів та цінової політики, яка контролює вартість послуг, наданих стивідором.

5. Законодавство про мито та митний контроль, що регулює перевезення товарів через порти та митні термінали.

Ці закони і політики спрямовані на забезпечення ефективності та безпеки стивідорної діяльності, а також на захист інтересів споживачів і навколишнього середовища.

Діяльність стивідорних компаній регулюється різними законодавчими актами в залежності від країни. Наприклад, в Сполучених Штатах це можуть бути Maritime Transportation Security Act, Longshore and Harbor Workers' Compensation Act, і Merchant Marine Act. У країнах Європейського Союзу це можуть бути різні директиви та регуляції, пов'язані з морським транспортом і логістикою.

Державні структури відіграють ключову роль у регулюванні та сприянні розвитку стивідорної галузі, особливо в умовах глобалізації та великої конкуренції. Зокрема, на прикладі різних країн у таблиці 1.4 можна побачити, як держава впливає на розвиток стивідорної галузі.

Таблиця 1.4

Вплив держави на розвиток стивідорної галузі

Сінгапур	Сполучені Штати Америки	Китай
У Сінгапурі державні структури визначають політику, норми та стандарти для стивідорної галузі, спрямовують інвестиції у розвиток портової інфраструктури,	Регулювання стивідорної галузі у США здійснюється Федеральною морською агентством (FMA). Ця установа відповідає за контроль якості послуг	Один з найкращих іноземних прикладів, де можна спостерігати успішне втручання держави, - це портова система Шанхая в Китаї. Державні структури в

а також забезпечують контроль за якістю та ефективністю стивідорних послуг. Крім того, державна підтримка дозволяє залучати іноземні інвестиції, сприяє підвищенню конкурентоспроможності та розвитку інноваційних технологій у цій галузі. Таким чином, державні структури виконують важливу роль у забезпеченні стабільності та сталого розвитку стивідорної галузі, що сприяє її успішній інтеграції в світову економіку.	стивідорів, безпеки робочих умов та дотримання екологічних стандартів у портах. Крім того, FMA сприяє розвитку галузі шляхом надання фінансової підтримки на реалізацію нових технологій та модернізацію інфраструктури. Такі державні структури відіграють важливу роль у забезпеченні прозорості та конкурентоспроможності стивідорної галузі, що сприяє збільшенню обсягів та покращенню якості наданих послуг. Крім того, вони виступають важливим гарантом стабільності та надійності у сфері міжнародних торгівельних операцій.	Китаї активно залучені до розвитку стивідорної галузі, в тому числі здійснюючи інвестиції у підвищення технічної обладнаності портів, вдосконалення логістики та сприяння розвитку торговельного флоту. Крім того, державні органи надають підтримку стивідорним компаніям у вирішенні питань щодо ліцензування, регулювання тарифів та інших аспектів діяльності. Ці заходи допомагають стивідорній галузі Китаю займати провідне місце серед світових лідерів у цій сфері, забезпечуючи якісне обслуговування суден, швидке розвантаження та завантаження товарів, а також знижуючи витрати

		на логістику для виробників і експортерів.

Джерело: складено автором

Конкуренція на ринку стивідорного бізнесу є важливим аспектом для компаній, що займаються вантажними перевезеннями. Стивідорний бізнес відіграє ключову роль у транспортній ланцюгові, забезпечуючи ефективно та оперативне завантаження та вивантаження вантажів на судах та в портах. Завдяки постійному зростанню торгівлі та розвитку міжнародної логістики, конкуренція на ринку стивідорного бізнесу постійно зростає. З ростом глобалізації і торгівлі, попит на послуги стивідорів постійно зростає, що призводить до появи нових учасників на ринку.

Конкуренція в цьому сегменті ринку дуже завзята, оскільки здатність ефективно та швидко обробляти великі об'єми вантажу є ключовою для успіху в цій галузі. Компанії змагаються за контракти з великими міжнародними портовими авторитетами та судновласниками.

Основні фактори конкуренції на цьому ринку включають ціни, якість обслуговування, швидкість виконання замовлень, технічні можливості та гнучкість у роботі з клієнтами. Конкурентність на ринку стивідорного бізнесу змушує компанії постійно вдосконалювати свої послуги та постачання, шукаючи нові технології та методи роботи для покращення ефективності та конкурентоспроможності.

Зростання конкуренції також спонукає компанії до пошуку нових ринків та розвитку нових послуг, що відповідають на зростання попиту та потреб споживачів. В цілому, конкуренція на ринку стивідорного бізнесу стимулює технічний та економічний розвиток галузі та сприяє забезпеченню якості та ефективності послуг для клієнтів [12].

Цінова конкуренція на ринку стивідорного бізнесу є ключовим фактором, впливаючим на успішність компаній у цій галузі. Стивідорне

бізнес включає у себе різноманітні послуги, пов'язані з завантаженням та розвантаженням суден у портах, перевезенням та зберіганням вантажів. З огляду на велику кількість компаній, що надають схожі послуги, конкуренція в цьому секторі є дуже високою.

Цінова конкуренція між стивідорними компаніями може призвести до зниження цін на їхні послуги та підвищення якості обслуговування, оскільки компанії намагатимуться привернути нових клієнтів та утримати існуючих. Однак, низькі ціни також можуть вплинути на дохід та прибуток компаній, що спричинить втрати чи обмеження їхніх можливостей для розвитку та інвестування у нові технології чи покращення інфраструктури.

У такому середовищі, компанії стивідорного бізнесу повинні бути готові до викликів конкуренції та активно працювати над пошуком конкурентних переваг, що дозволить їм виживати на ринку. Тільки завдяки інноваціям та вивченню потреб клієнтів компанії зможуть привертати увагу та забезпечувати стабільний ріст у цьому складному та конкурентному бізнесі [4].

Серед методів конкурентної ціноутворення, які застосовують стивідорні компанії, можуть бути такі:

1. Гнучка ціноутворення: компанії можуть пропонувати різні пакети послуг за різними цінами, щоб привернути різний спектр клієнтів.

2. Диференційоване ціноутворення: стивідорні компанії можуть встановлювати різні ціни для різних клієнтів залежно від їх потреб і можливостей.

3. Сезонне ціноутворення: компанії можуть змінювати ціни залежно від сезонності попиту на їх послуги.

4. Прозоре ціноутворення: стивідорні компанії можуть відкрито демонструвати свою ціноутворення, надаючи клієнтам можливість порівняти їхні ціни з конкурентами.

5. Реагування на конкуренцію: компанії можуть встановлювати ціни зважаючи на ціни їхніх конкурентів, намагаючись бути конкурентоспроможними на ринку.

Ці методи допомагають стивідорним компаніям зберегти конкурентоспроможність на ринку, привернути більше клієнтів і зберегти власну позицію в індустрії [12].

Цінова конкуренція на ринку стивідорного бізнесу - це ситуація, коли компанії борються за клієнтів шляхом зниження цін на свої послуги. У цьому сегменті ринку конкуренція може бути особливо жорсткою через велику кількість гравців, які надають схожі послуги. Наприклад, у портах часто можна побачити кілька компаній, які надають послуги стивідорів, тобто операторів, які виконують роботи з вивантаження і завантаження суден. Щоб залучити клієнтів, компанії можуть знижувати свої тарифи, що призводить до зниження доходів інших учасників ринку.

Цінова конкуренція може мати як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, вона призводить до зниження цін на послуги для клієнтів, що може стимулювати попит і сприяти росту бізнесу. З іншого боку, вона може призвести до падіння якості обслуговування та зниження прибутковості компаній [9].

У цілому, цінова конкуренція на ринку стивідорного бізнесу має значний вплив на діяльність компаній у цьому сегменті ринку і вимагає постійного аналізу та розробки стратегій для забезпечення конкурентоспроможності.

Прикладом цінової конкуренції на ринку стивідорного бізнесу може бути змагання між різними перевізниками в портах. Наприклад, якщо два стивідорні оператори працюють в тому ж порту, вони шукають способи привернути клієнтів до своїх послуг. Це може призвести до зниження тарифів для перевезення вантажів або надання додаткових послуг безкоштовно.

Інший приклад цінової конкуренції - конкуренція між різними компаніями-операторами контейнерних терміналів. Для залучення великих лінійних перевізників, компанії можуть пропонувати знижені тарифи за використання їхніх терміналів або навіть безкоштовні послуги обробки вантажів.

У цілому, цінова конкуренція на ринку стивідорного бізнесу спонукає компанії шукати шляхи зниження витрат та покращення сервісу для залучення клієнтів, що веде до покращення ефективності та якості послуг у цій галузі[15].

На ринку стивідорного бізнесу конкурують такі компанії, як DP World, Hutchison Port Holdings, APM Terminals, China Merchants Port Holdings та інші. Їх стратегії цінової конкуренції можуть включати зниження тарифів для привернення нових клієнтів, випуск спеціальних пропозицій та знижок для регулярних клієнтів, а також вдосконалення системи ціноутворення для підвищення конкурентоспроможності.

Конкуренція стивідорних компаній в технологічних інноваціях - це важливий аспект у галузі морського транспорту. Сьогодні технологічні інновації швидко розвиваються, що вимагає від компаній у цій галузі постійно шукати нові рішення для покращення ефективності та безпеки процесів вантажоперевезень [7].

Конкуренція між стивідорними компаніями у технологічних інноваціях стимулює їх до впровадження новітніх технологій, що поліпшують продуктивність і зменшують витрати. Нові автоматизовані системи управління інфраструктурою портів, розвиток роботизації та використання безпілотних суден та пристроїв для вантажоперевезення - це лише деякі з напрямків розвитку у цій галузі.

Крім того, конкуренція в технологічних інноваціях сприяє здоровій конкуренції між компаніями, що сприяє появі нових ідей та підходів до

вирішення проблем. Це в свою чергу сприяє зростанню якості послуг і покращенню цінності для клієнтів.

Отже, конкуренція стивідорних компаній в технологічних інноваціях є важливим фактором, що сприяє розвитку галузі морського транспорту та сприяє покращенню якості та ефективності вантажоперевезень.

Технологічні інновації, які використовують стивідорні компанії для підвищення конкурентоспроможності, включають в себе:

1. Автоматизація процесів роботи: використання роботизованих систем для завантаження та розвантаження контейнерів, що дозволяє зменшити витрати на робочу силу і підвищити продуктивність.

2. Використання систем штучного інтелекту та аналітики даних для оптимізації розуміння та прогнозування попиту на послуги стивідорних компаній.

3. Використання IoT (інтернет речей) для відстеження та моніторингу контейнерів та обладнання, що дозволяє покращити управління та ефективність вантажних операцій.

4. Впровадження електронної системи управління складом та логістичними процесами, що дозволяє оптимізувати розподіл та збереження вантажів.

5. Використання технологій дронів та безпілотних транспортних засобів для виконання інспекцій та контролю за територією порту та обслуговуваними суднами.

Ці технології допомагають стивідорним компаніям підвищити ефективність, зменшити витрати та покращити обслуговування клієнтів, що в свою чергу сприяє підвищенню конкурентоспроможності компаній в ринкових умовах [16].

2.2 Перспективи та виклики стивідорного бізнесу

Стивідорний бізнес, як ключовий елемент логістичної системи морського та річкового транспорту, зазнає впливу численних факторів, які визначають його перспективи та виклики.

Перспективи стивідорного бізнесу можуть бути дуже обіцяючими в сучасному світі торгівлі. З ростом світового промислового виробництва та збільшенням обсягів міжнародної торгівлі, попит на послуги стивідорів зростає.

Зростання глобальної торгівлі впливає на широкий спектр галузей економіки, включаючи стивідорний бізнес. Швидкий розвиток технологій та зростання попиту на продукти та послуги спричинюють постійне зростання обсягів глобальної торгівлі. За даними Міжнародної морської організації (ІМО), очікується збільшення глобального обсягу міжнародної торгівлі на 4% щорічно до 2025 року. Це в свою чергу відкриває перед стивідорними компаніями безліч нових можливостей та перспектив.

Зростання глобальної торгівлі призводить до збільшення обсягів перевезень товарів та послуг, що створює позитивні умови для розвитку стивідорного бізнесу. Компанії, які займаються вивантаженням та погрузкою суден, мають можливість розширювати свої послуги, привертаючи нових клієнтів та розширюючи географію своєї діяльності.

Крім того, зростання глобальної торгівлі вимагає від стивідорних компаній постійного вдосконалення технологій та процесів, а також підвищення кваліфікації персоналу. Це в свою чергу сприяє розвитку інновацій та підвищенню конкурентоспроможності на ринку.

Можливості для стивідорного бізнесу в умовах зростання глобальної торгівлі включають:

1. Збільшення обсягу перевезень: зі зростанням глобальної торгівлі збільшується обсяг товарів, що потребують перевезення, що може привести до збільшення попиту на послуги стивідорів.

2. Розширення ринків: можливість працювати з клієнтами та портами у різних країнах відкриває нові ринки для стивідорних компаній.

3. Використання технологій: сучасні технології, такі як автоматизовані системи управління, дозволяють підвищити продуктивність та ефективність стивідорних операцій

Однак умови зростання глобальної торгівлі також створюють виклики для стивідорного бізнесу, включаючи:

1. Конкуренція: зі зростанням обсягів торгівлі збільшується конкуренція між стивідорними компаніями.

2. Регулюючі обмеження: національні та міжнародні правила та обмеження можуть вплинути на операції стивідорних компаній.

3. Інфраструктура: збільшення обсягів торгівлі може призвести до перенавантаження портової інфраструктури, що може ускладнити роботу стивідорів.

Отже, зростання глобальної торгівлі відкриває перед стивідорними компаніями безліч нових можливостей та перспектив, сприяючи їхньому стійкому розвитку та успішній конкуренції на міжнародному ринку [2].

Стивідорний бізнес, як важлива складова логістики та морського транспорту, постійно змінюється та розвивається. Щоб підтримувати конкурентоспроможність, компанії у цій галузі повинні виробляти та впроваджувати нові технології та покращувати інфраструктуру.

Згідно з доповіддю "Тенденції у розвитку технологій для морських портів" від Міжнародного союзу морських портів (МСМП), очікується зростання інвестицій у впровадження сучасних технологій та розширення інфраструктури морських портів.

Інвестування в технології допомагає підприємствам збільшити ефективність вантажних операцій, зменшити витрати на робочу силу та знизити ризик виникнення аварій [16]. Наприклад, автоматизовані системи

управління вантажем та вантажопідйомні машини дозволяють швидше та безпечніше завантажувати та розвантажувати судна:

1. Автоматизація процесів розвантаження і завантаження контейнерів за допомогою роботів та навігаційних систем.

2. Використання систем штучного інтелекту для планування оптимальних маршрутів та розміщення контейнерів на судах.

3. Впровадження систем управління логістикою, які дозволяють в режимі реального часу контролювати рух суден, розміщення контейнерів на терміналах та трекінг вантажів.

4. Використання дронів для моніторингу та інвентаризації вантажів на терміналах.

Такі інвестиції також покращують прогнозування та планування обсягів роботи, що сприяє оптимізації процесів та забезпечує більш точну підготовку інвентаря.

Розвиток інфраструктури, зокрема розширення портів та будівництво нових терміналів, також є ключовим для подальшого зростання стивідорного бізнесу. Інфраструктурні проекти дозволяють забезпечити обробку більшого обсягу вантажів та підвищити швидкість обслуговування суден, що сприяє збільшенню прибутку та задоволенню клієнтів.

Інвестиції в інфраструктуру, які можуть сприяти збільшенню ефективності стивідорного бізнесу, включають удосконалення портових терміналів, придбання сучасного обладнання для вантажоперевезень, розвиток транспортної інфраструктури, зокрема залізничних та автомобільних шляхів, а також модернізацію системи управління та моніторингу вантажів. Крім того, інвестиції в розвиток енергетичної інфраструктури, зокрема спеціальні технології для оптимізації використання електроенергії та зменшення викидів, також можуть позитивно впливати на ефективність стивідорного бізнесу.

Отже, інвестиції в технології та інфраструктуру є ключовими для подальшого розвитку стівідорного бізнесу, оскільки вони допомагають підприємствам підтримувати конкурентоспроможність, забезпечувати високу якість обслуговування та збільшувати прибуток.

Розвиток логістичних рішень у стівідорному бізнесі відкриває широкі перспективи для підвищення ефективності та конкурентоспроможності компаній у цьому секторі. Логістичні рішення передбачають оптимізацію вантажних операцій, включаючи керування запасами, транспортуванням та зберіганням товарів.

Завдяки розвитку технологій та впровадженню сучасних систем управління логістикою, стівідорні компанії можуть ефективно впоратися з викликами глобального вантажного обігу.

Розвиток логістичних рішень відкриває можливості для оптимізації вантажних операцій у таких напрямках:

1. Автоматизація процесів. Впровадження сучасних технологій дозволяє автоматизувати багато логістичних операцій, що сприяє підвищенню ефективності та зниженню витрат.

2. Використання аналітичних інструментів. Застосування аналітики даних дозволяє оптимізувати маршрути та вибирати найбільш ефективні варіанти доставки вантажів.

3. Удосконалення складського управління. Впровадження сучасних систем складського управління дозволяє зменшити час на відшукування товарів, підвищити точність і швидкість виконання замовлень.

4. Інтеграція технологій Інтернету речей (IoT). Використання IoT-рішень дозволяє отримувати реальні дані про стан вантажів та транспортних засобів, що сприяє покращенню моніторингу та управління логістичними операціями.

5. Використання технологій штучного інтелекту (AI) і машинного навчання. Впровадження рішень на основі AI дозволяє прогнозувати попит, оптимізувати запаси та планувати маршрути доставки.

Крім того, розвиток логістичних рішень сприяє підвищенню рівня безпеки та надійності вантажоперевезень, що є особливо важливою складовою в стивідорному бізнесі.

Таким чином, розвиток логістичних рішень відкриває перед стивідорними компаніями можливість підвищення продуктивності, зниження витрат та покращення якості обслуговування, що робить їх більш конкурентоспроможними в міжнародному масштабі.

Стівідорний бізнес – це сфера, яка стикається з численними викликами, оскільки вона залежить від багатьох факторів і зв'язана з різними складнощами. Один з основних викликів для стивідорного бізнесу полягає в управлінні складними логістичними процесами. Вантажі мають бути завантажені, розвантажені та доставлені вчасно, що може стати важкою задачею, особливо в умовах великого обсягу вантажів і обмеженості ресурсів.

Ще одним важливим викликом для стивідорного бізнесу є забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників. Робота на доку або на судні може бути небезпечною, тому необхідно вживати заходи для запобігання нещасних випадків. Морські порти можуть бути місцем, де відбувається контрабанда, терористичні загрози та інші форми незаконної діяльності. Розвиток та впровадження ефективних систем безпеки є важливим аспектом управління стивідорним бізнесом [12].

Нарешті, зміни в міжнародній торгівлі та геополітичній ситуації можуть впливати на вибір маршрутів та обсяги вантажів, вимагаючи від стивідорних компаній гнучкості та швидкості реакції.

Геополітична ситуація може мати значний вплив на стивідорний бізнес у зв'язку з його залежністю від міжнародної торгівлі. Конфлікти або

напруження між країнами можуть призвести до обмежень у морських шляхах, заборон на ввезення або вивезення товарів, або змін у міжнародній торгівлі, що може ускладнити діяльність стивідорних компаній.

Наприклад, рішення країн ввести санкції проти одна одної може призвести до зменшення обсягів міжнародної торгівлі, що відразу вплине на вантажні об'єми, які перевозяться через порти і термінали. Подібно, інші геополітичні кризи, такі як війни, терористичні загрози або природні катастрофи, можуть викликати перешкоди в міжнародних перевезеннях та логістиці.

Для успішного функціонування в умовах геополітичних викликів, стивідорні компанії повинні мати гнучкі стратегії та плани дій, які дозволять їм швидко реагувати на змінні обставини. Вони також повинні брати до уваги ризики, пов'язані з політичними та геополітичними аспектами при плануванні своїх операцій. Тільки тоді стивідорні компанії зможуть ефективно працювати в умовах змінної геополітичної ситуації.

Екологічні вимоги стають все більш важливим викликом для стивідорних бізнесів у сучасному світі. Зростаюча увага до питань збереження довкілля вимагає від компаній у цій галузі впроваджувати екологічно чисті методи роботи та мінімізувати негативний вплив на природу. Згідно з доповіддю ІМО про "Зелений порт", стивідорні компанії стикаються з ростом вимог до екологічності та необхідністю впровадження екологічно чистих технологій та практик.

У першу чергу, стивідорні компанії повинні робити акцент на зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу. Це може бути досягнуто шляхом використання більш ефективних систем очищення викидів від суден та вантажів, а також переходу на використання більш екологічно чистих видів палива.

Крім того, важливим є також зменшення викидів відходів у водну та наземну територію. Стратегії утилізації та переробки сміття, а також використання технологій для запобігання забрудненню водою та берегів річок та морів можуть виявитися корисними для стивідорних компаній.

У світлі зростаючого тиску на стивідорні бізнеси щодо дотримання екологічних стандартів, компаніям слід активно працювати над удосконаленням своїх методів та процесів з метою збереження природи для майбутніх поколінь.

Конкуренція на ринку завжди є викликом для будь-якого бізнесу, а стивідорний бізнес не є винятком. Індустрія стивідорних послуг вимагає великої кількості ресурсів, включаючи людські, технічні, фінансові та інші. Тому конкуренція на ринку може призвести до тиску на ціни, які можуть зменшити прибуток підприємства. Крім того, суперництво в галузі стивідорним бізнесі може призвести до покращення якості послуг та виготовлення більш ефективних процесів.

Конкуренція також може стимулювати інновації та розвиток галузі. Підприємства можуть почати шукати нові способи покращення послуг, впроваджувати нові технології та залучати більше клієнтів через рекламні акції та знижки [2].

У боротьбі за своє місце на ринку стивідорні компанії також можуть зосередитися на підвищенні якості обслуговування та задоволенні потреб своїх клієнтів. Це може призвести до збільшення лояльності клієнтів та створення позитивного іміджу підприємства. В цілому, конкуренція на ринку може бути важким викликом для стивідорного бізнесу, але в той же час вона може стимулювати розвиток та пошук нових можливостей для зростання.

Усі ці виклики вимагають від стивідорних компаній постійного аналізу та удосконалення своїх процесів, щоб залишатися

конкурентоспроможними та забезпечувати надійну та безпечну перевезення товарів через морські порти.

2.3 Огляд ринкових тенденцій у стивідорному бізнесі

На сьогоднішній день стивідорний бізнес переживає значні зміни через розвиток технологій, зміни в торгових потоках та збільшення конкуренції. Огляд ринкових тенденцій у цій галузі дозволяє зрозуміти, які чинники впливають на її розвиток.

На ринкові тенденції у стивідорній галузі впливають наступні фактори:

Таблиця 1.5

Основні фактори впливу на ринкові тенденції

Фактор	Характеристика
Світовий торговельний обсяг	Збільшення або зменшення світового торговельного обсягу може вплинути на попит на стивідорські послуги
Економічні умови	Зміни в економічних умовах країн можуть призвести до збільшення або зменшення обсягу торгівлі, що також впливає на ринок стивідорських послуг.
Регулююча політика	Зміни в законодавстві та регулюючій політиці можуть мати великий вплив на ринок стивідорських послуг.
Технологічні зміни	Впровадження нових технологій у стивідорній галузі може призвести

	до збільшення продуктивності та зниження вартості послуг.
Геополітичні події	Конфлікти та напруги між країнами можуть впливати на маршрути торгівлі та обсяги перевезень, що впливає на стивідорний ринок.
Зміни в споживчих уподобаннях	Зміни в споживчих уподобаннях та попиті на певні товари можуть призвести до змін у структурі торгівлі та перевезень.

Джерело: складено автором за результатами дослідження [10, 40]

Однією з тенденцій є збільшення об'ємів товарів, які перевозяться морським транспортом. Зростання обсягів експорту та імпорту призводить до збільшення потреб у послугах стивідорів. Крім того, зростання глобалізації та зміни торговельних маршрутів приводять до необхідності адаптації стивідорних компаній до нових реалій.

Також, з'являються нові технології, які спрощують та автоматизують процеси на портах, що дозволяє підприємствам знижувати витрати та підвищувати ефективність своєї діяльності [30].

З іншого боку, зростає конкуренція серед стивідорних компаній, що приводить до появи нових стратегій та послуг, спрямованих на привернення клієнтів та збільшення своєї частки на ринку.

Отже, огляд ринкових тенденцій у стивідорному бізнесі є важливим для підприємств, щоб зрозуміти потреби своїх клієнтів та адаптуватися до змін на ринку.

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЇ НА ПРИКЛАДІ

3.1 Аналіз ефективності компанії PSA International

PSA International є провідною стивідорною компанією, яка працює в багатьох портах по всьому світу. Зі штаб-квартирою в Сінгапурі компанія має широкую мережу, яка охоплює Азію, Європу та Америку, з глобальною мережею у 66 терміналів у 42 країнах світу. PSA International відома своїми ефективними та передовими портовими операціями, і вона зарекомендувала себе як ключовий гравець у світовій морській галузі. Компанія має міцну репутацію щодо надання ефективних і надійних портових послуг, обробки різних типів вантажів, включаючи контейнери, насипні та генеральні вантажі.

Заснована в 1968 році компанія PSA International була лідером у галузі контейнерних терміналів та стартувала як Портова Адміністрація Сінгапуру (Port of Singapore Authority), приділяючи особливу увагу інноваціям і технологіям, компанія постійно інвестує в найсучасніші термінальні засоби та обладнання для покращення своїх пропозицій послуг. У 1997 році PSA International перетворилась у приватну компанію та займається управлінням та розвитком портових терміналів.

Фірма діє у багатьох країнах по всьому світу, зокрема в Азії, Європі та Америках. Значна частина її діяльності сконцентрована у Сінгапурі та Антверпені (Бельгія), що є двома з найбільших та найбільш активних портових вузлів світу, провідні операції включають термінал Pasir Panjang у Сінгапурі, Antwerp Gateway у Бельгії та міжнародний термінал PSA Panama.

PSA International надає різноманітні стивідорні послуги, включаючи обробку контейнерів, перевалку навалочних і насипних вантажів, а також операції з судами. Компанія управляє контейнерними терміналами в багатьох місцях по всьому світу, оснащеними найсучаснішими

технологіями та обладнанням для ефективної обробки різноманітних вантажів.

Крім того, PSA International пропонує широкий спектр послуг із доданою вартістю, включаючи рішення зі складування, розподілу та логістики для підтримки всього процесу постачання. Компанія прагне надавати індивідуальні та інноваційні рішення для задоволення унікальних потреб своїх клієнтів і мінливих потреб галузі.

Протягом багатьох років PSA International виросла до одного з найбільших у світі портових операторів та постійно намагалася розширити свою діяльність і покращити свої портові потужності. Компанія інвестувала значні кошти в найсучасніші технології та інфраструктуру, щоб гарантувати, що вона залишається в авангарді галузі. Ця відданість інноваціям дозволила PSA International обробляти постійно зростаючий обсяг вантажів, що робить її життєво важливою ланкою в глобальному ланцюжку поставок.

Протягом багатьох років PSA International досягла важливих віх. Одним із найпомітніших досягнень PSA International є її успішна експансія на різні міжнародні ринки. Компанія стратегічно позиціонує себе як ключового гравця в глобальній портовій галузі, забезпечивши концесії та альянси з великими портами по всьому світу. Це дозволило PSA International створити сильну присутність на ключових морських торговельних маршрутах, дозволяючи компанії пропонувати комплексні портові рішення своїм клієнтам.

Іншим значним досягненням PSA International є її відданість інноваціям і технологіям. Компанія постійно інвестує в сучасну портову інфраструктуру та обладнання, завдяки чому її порти є одними з найефективніших і передових у світі. PSA International також була в авангарді цифрової трансформації в морській галузі, розробляючи

інноваційні рішення для покращення портових операцій і покращення досвіду клієнтів.

Історія та репутація PSA International побудовані на міцному фундаменті стратегічного партнерства, постійних інвестиціях у технології та інфраструктуру, а також клієнтоорієнтованому підході до бізнесу. PSA створила потужну та надійну мережу партнерства та співпраці з різними зацікавленими сторонами в глобальному ланцюжку поставок, що зумовило міцні відносини з судноплавними лініями, клієнтами та державними органами сприяли успіху та зростанню компанії, створивши присутність PSA у ключових морських центрах по всьому світу.

Окрім зосередженості на зростанні та технологічному прогресі, PSA International також приділяє увагу сталому розвитку та корпоративній соціальній відповідальності. Компанія реалізувала різні ініціативи, щоб мінімізувати свій вплив на навколишнє середовище та зробити внесок у громади, в яких вона працює.

Компанія PSA International впроваджує ряд екологічних ініціатив для зменшення свого вуглецевого сліду та збереження навколишнього середовища. Однією з їхніх головних ініціатив є перехід на зелені енергетичні джерела для своїх морських портів та терміналів. Компанія також активно вивчає можливості використання відновлюваних джерел енергії для зменшення емісій CO₂. Це включає використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна енергія, щоб зменшити залежність від викопного палива. Компанія також інвестувала в енергоефективне обладнання та машини для мінімізації споживання енергії та викидів.

Крім того, PSA International реалізувала ініціативи з оптимізації своїх транспортних і логістичних операцій, включаючи використання паливноефективних транспортних засобів і просування інтермодальних

транспортних рішень, щоб зменшити загальний вуглецевий слід свого ланцюжка поставок.

Крім того, PSA International також надає пріоритет розвитку зеленої інфраструктури та впровадження практик екологічного будівництва на своїх портових спорудах. Це включає використання екологічно чистих будівельних матеріалів та впровадження енергозберігаючих заходів для зменшення впливу діяльності на навколишнє середовище.

Загалом PSA International прагне зменшити свій вуглецевий слід завдяки поєднанню енергоефективних технологій, практики сталого транспортування та розвитку зеленої інфраструктури. Ці зусилля відображають прихильність компанії до охорони навколишнього середовища та її роль як відповідального корпоративного громадянина.

Компанія також інвестувала в модернізацію своїх портових потужностей відповідно до суворих екологічних стандартів. Це включає розвиток інфраструктури берегового електропостачання, щоб дозволити суднам підключатися до місцевої електричної мережі та зменшити викиди під час стоянки.

Крім того, PSA International запровадила екологічні практики, такі як управління відходами, збереження води та захист біорізноманіття у своїх портових операціях. Це включає впровадження систем рециркуляції води та збору дощової води, а також моніторинг і підтримку якості води на об'єктах і навколо них.

Для мінімізування утворення відходів і сприяння переробці та повторному використанню. Компанія впроваджує програми поводження з відходами для зменшення, розділення та відповідальної утилізації відходів. Крім того, PSA International прагне сприяти циркулярній економіці, використовуючи інноваційні технології для переробки та повторного використання відходів у своїй діяльності.

Загалом прихильність PSA International до екологічної стійкості проявляється в різноманітних ініціативах, спрямованих на зменшення впливу на навколишнє середовище. Завдяки впровадженню зелених технологій і прийняттю екологічно чистих практик компанія робить значні кроки у просуванні чистішого та сталішого майбутнього для глобальної портової галузі [27].

Розглянемо ефективність діяльності компанії PSA International за останні 3 роки виходячи з показників зазначених у їхніх щорічних звітах:

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Власний капітал	15 009 004\$	15 009 004\$	15 009 004\$
Запаси	11 230 788\$	12 786 828\$	13 181 821\$
Виручка	4 179 325\$	4 670 025\$	7 994 335\$
Чистий прибуток	2 996 043\$	3 483 126\$	5 522 530\$
Оборотні активи	5 523 324\$	4 717 102\$	6 362 794\$
Середній баланс активів	675 732\$	706 898\$	861 048\$
Короткострокові зобов'язання	2 224 525\$	488 428\$	1 592 036\$
Зовнішні зобов'язання	10 245 723\$	8 997 652\$	12 214 527\$
Кількість обслуговуваних контейнерів	86 600 13	91 500 85	90 900 00 TEU
Кількість працівників	44 000	47 632	50 000
Кількість одиниць обладнання	7320	7931	8452

Джерело: складено автором за результатами дослідження [9]

З метою оцінки рентабельності підприємства слід визначити наступні показники:

1. Коефіцієнт рентабельності:

$$P = \frac{\Pi}{B} \times 100\%$$

Де P – коефіцієнт рентабельності;

Π – чистий прибуток;

B – виручка.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{2\,996\,043}{4\,179\,325} \times 100\% =$	$\frac{3\,483\,126}{4\,670\,025} \times 100\% =$	$\frac{5\,522\,530}{7\,994\,335} \times 100\% =$
= 0,71	= 0,74	= 0,69

2. Коефіцієнт рентабельності активів:

$$P_{\text{акт}} = \frac{\Pi}{A_{\text{сер}}} \times 100\%$$

Де $P_{\text{акт}}$ – коефіцієнт рентабельності;

Π – чистий прибуток;

$A_{\text{сер}}$ – середній баланс активів.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{2\,996\,043}{675\,732} \times 100\% =$	$\frac{3\,483\,126}{706\,898} \times 100\% =$	$\frac{5\,522\,530}{861\,048} \times 100\% =$
= 4,43	= 4,92 = 5	= 6,41

3. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу:

$$P_{\text{кап}} = \frac{\Pi}{B_{\text{к}}} \times 100\%$$

Де $P_{\text{кап}}$ – коефіцієнт рентабельності;

Π – чистий прибуток;

$B_{\text{к}}$ – власний капітал.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{2\,996\,043}{15\,009\,004} \times 100$	$\frac{3\,483\,126}{15\,009\,004} \times 100$	$\frac{5\,522\,530}{15\,009\,004} \times 100$
= 0,12	= 0,23	= 0,36

Підприємство функціонує нормально, якщо показник рентабельність активів, діяльності підприємства має тенденцію до зростання, до того ж чим вищі значення цих показників, тим краще. Як видно з розрахунків рентабельність була найвища у 2022 році.

Оцінимо чи змінилась оборотність активів за ці роки та чи є ефективним управління активами:

1. Оборотність активів:

$$A_{\text{обор}} = \frac{B}{A_{\text{сер}}}$$

Де $A_{\text{обор}}$ – оборотність активів;

B – виручка;

$A_{\text{сер}}$ – середній баланс активів.

2020 рік	2021 рік	2022 рік

$\frac{4\,179\,325}{675\,732} = 6,18$	$\frac{4\,670\,025}{706\,898} = 6,6$	$\frac{7\,994\,335}{861\,048} = 9,28$

Розрахунки свідчать про те, що оборотність активів зростає і найвищий показник припадає на 2022 рік, що є ознакою ефективного управління активами та їх швидкого повороту в грошовий еквівалент.

Для розуміння ефективності продуктивності праці та ефективності обладнання проведемо логістичний аналіз:

1. Коефіцієнт продуктивність праці:

$$K_{\text{пр}} = \frac{K_{\text{к}}}{K_{\text{п}}}$$

Де $K_{\text{пр}}$ - коефіцієнт продуктивність праці;

$K_{\text{к}}$ – кількість опрацьованих контейнерів;

$K_{\text{п}}$ – кількість працівників.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{86\,600\,000}{44\,000} = 1968,2$	$\frac{91\,500\,000}{47\,632} = 1921$	$\frac{90\,900\,000}{55\,000} = 1652,72$

2. Ефективність обладнання:

$$E = K_{\text{к}}/K_{\text{об}}$$

Де E - коефіцієнт продуктивність праці;

$K_{\text{к}}$ – кількість опрацьованих контейнерів;

$K_{\text{об}}$ – кількість обладнання.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{86\,600\,000}{7320} = 11\,830,6$	$\frac{91\,500\,000}{7931} = 11\,537$	$\frac{90\,900\,000}{8452} = 10\,755$

За результатами розрахунків можемо зазначити, що показники свідчать, що найвища ефективність продуктивність праці та ефективність обладнання припала на 2020 рік.

Та для розуміння про стабільність та фінансову незалежність слід розглянути фінансову структуру:

1. Заборгованість до власного капіталу:

$$Z = Z_{\text{зоб}} / V_{\text{к}}$$

Де Z – заборгованість до власного капіталу;

$Z_{\text{зоб}}$ – зовнішні зобов'язання;

$V_{\text{к}}$ – власний капітал.

2020 рік	2021 рік	2022 рік
$\frac{10\,245\,723}{15\,009\,004} = 0,68$	$\frac{8\,997\,652}{15\,009\,004} = 0,6$	$\frac{12\,214\,527}{15\,009\,004} = 0,81$

Низький рівень заборгованості до власного капіталу може свідчити про стабільність та фінансову незалежність. Найнижчий рівень заборгованості припадав на 2021 рік.

Підсумовуючи, аналіз ефективності PSA International показує, що стивідорна компанія є надзвичайно успішною та авторитетною стивідорною компанією з сильною глобальною присутністю, фінансовими показниками та задоволеністю клієнтів. Одним із ключових показників її ефективності є фінансова діяльність. PSA International постійно звітує про високі фінансові результати зі стабільним зростанням доходу та здоровою нормою прибутку. Це вказує на його здатність ефективно керувати своїми операціями та використовувати ринкові можливості[3].

3.2 Розробка конкретних рекомендацій для підвищення ефективності

PSA International є провідним портовим оператором із сильною глобальною присутністю. Підвищення ефективності діяльності компанії вкрай важливе, тому слід розробити конкретні рекомендації, спрямовані на покращення її діяльності, для цього проведемо SWOT-аналіз для визначення сильних та слабких сторін та можливостей і загроз, які існують на підприємстві.

SWOT аналіз (переклад з англ. Swot analysis) - один з найбільш ефективних інструментів в стратегічному менеджменті. Сутність SWOT аналізу полягає в аналізі внутрішніх і зовнішніх чинників компанії, оцінці ризиків і конкурентоспроможності товару в галузі. Переваги SWOT аналізу полягають в тому, що він дозволяє досить просто, в правильному розрізі поглянути на становище компанії, товару або послуги в галузі, і тому є найбільш популярним інструментом в управлінні ризиками та прийнятті управлінських рішень.

Таблиця 1.6

SWOT-аналіз PSA International

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Глобальне лідерство: PSA International є однією з найбільших та найбільш впливових стивідорних компаній у світі з розгалуженою мережею портів та терміналів. 2. Технологічний прогрес: Компанія активно впроваджує нові технології та інновації для підвищення ефективності та автоматизації	1. Залежність від глобальної економіки: PSA має велику залежність від світової економічної ситуації, і нестабільність може впливати на обсяги та прибуток компанії. 2. Потреба у великих інвестиціях: Розвиток та підтримка інфраструктури портів вимагає значних інвестицій, що може бути

процесів роботи. 3. Широкий портфель послуг: PSA пропонує різноманітні послуги, такі як контейнерована та сировинна обробка, логістичні послуги, що забезпечує комплексне обслуговування клієнтів.	фінансово вимагаючим завданням. 3. Геополітичні ризики: Операції компанії можуть піддаватися впливу геополітичних подій та конфліктів, що може призвести до обмежень у роботі портів. 4. Географічні обмеження: Деякі порти можуть бути вразливими до природних лих
Можливості	Загрози
1. Розвиток міжнародної торгівлі: Позитивні тенденції у світовій економіці можуть створити можливості для збільшення обсягів вантажоперевезень та розширення бізнесу. 2. Екологічні стандарти: Зростаюча увага до екологічних питань створює можливість для впровадження зелених технологій та підвищення сталості операцій. 3. Ослаблення позицій конкурентів.	1. Конкуренція від інших стивідорних компаній: Зростаюча конкуренція може впливати на цінову політику та прибуток PSA International. 2. Зміни в регулюючій політиці: Зміни у правових нормах та регулювання можуть впливати на діяльність компанії та зменшувати її гнучкість. 3. Технологічні загрози: Різкі технологічні зміни можуть вимагати великих витрат на оновлення

	інфраструктури та персоналу. 4. Геополітичні ризики: Політичні конфлікти та нестабільність в регіонах можуть призвести до збоїв у вантажних потоках та обмежень у діяльності компанії. 5. Технологічні загрози: Різкі технологічні зміни можуть вимагати великих витрат на оновлення інфраструктури та персоналу.

Джерело: складено автором за результатами дослідження [44,

27]

Підсумовуючи, сильна глобальна присутність і репутація PSA International є ключовими сильними сторонами, але компанія повинна ретельно орієнтуватися в потенційних слабкостях і загрозах, використовуючи наявні можливості. Оскільки вона також стикається зі слабкими сторонами та загрозами, то їх необхідно усунути, щоб зберегти свою конкурентну позицію на ринку.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1 Призначення та зміст систем управління безпекою судноплавних компаній і суден.

Метою систем управління безпекою у судноплавних компаніях і на судах є забезпечення безпечної експлуатації морської діяльності, запобігання аварій і захист навколишнього середовища. Ці системи розроблені, щоб забезпечити структуру для виявлення, оцінки та управління ризиками, пов'язаними з транспортними операціями. Зміст систем управління безпекою зазвичай включає політику, процедури та інструкції щодо підтримки безпечного робочого середовища, управління надзвичайними ситуаціями та дотримання міжнародних морських правил.

Системи управління безпекою у судноплавних компаніях окреслює обов'язки та повноваження персоналу, а також зобов'язання організації постійно вдосконалювати показники безпеки. Він охоплює оцінку та управління ризиками, звітування про інциденти та розслідування, готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування, а також підтримку обладнання та процедур безпеки.

На судах системи управління безпекою впроваджуються через Міжнародний кодекс управління безпекою (ISM), який вимагає розробки системи управління безпекою, адаптованої до конкретних потреб судна та його операцій. Ця система включає політику безпеки, оцінки ризиків, процедури звітування та вирішення питань безпеки, а також заходи для постійного покращення показників безпеки.

Підсумовуючи, мета та зміст систем управління безпекою для морських компаній і суден мають важливе значення для забезпечення найвищого рівня безпеки та захисту навколишнього середовища в морській галузі. Встановлюючи та підтримуючи ці системи, компанії та судна можуть мінімізувати ризики, пов'язані з морськими операціями, і сприяти загальній безпеці та стабільності галузі [5].

Основні завдання та функції систем управління безпекою для судноплавних компаній і суден включають:

1. Встановлення та забезпечення виконання стандартів та правил безпеки на судах, включаючи міжнародні морські правила та внутрішні корпоративні політики.

2. Здійснення аудитів та інспекцій суден для забезпечення відповідності вимогам з безпеки та виявлення потенційних загроз.

3. Розроблення та впровадження програм безпеки для персоналу суден, включаючи навчання, тренінги та інструктажі з питань безпеки.

4. Моніторинг та аналіз безпекових показників, таких як інциденти, аварії та порушення безпекових правил, для вдосконалення системи управління безпекою.

5. Забезпечення доступності необхідного обладнання та ресурсів для безпечної експлуатації суден.

6. Взаємодія з місцевими та міжнародними органами з питань безпеки мореплавства для впровадження кращих практик та вимог безпеки.

7. Розроблення та впровадження планів та процедур реагування на екстрені ситуації та кризові ситуації на судні.

Управління безпекою в морських компаніях і на судах є важливим аспектом морської галузі, який потребує комплексної та добре організованої системи. Основні компоненти управління безпекою в морських компаніях і на судах включають оцінку ризиків, політику та процедури безпеки, навчання та навчання, плани реагування на надзвичайні ситуації та постійне вдосконалення [5]

Перш за все, оцінка ризику є життєво важливою складовою управління безпекою в морській галузі. Це передбачає виявлення потенційних небезпек і оцінку ризиків, пов'язаних з ними, для запобігання нещасним випадкам та інцидентам.

По-друге, політика та процедури безпеки відіграють значну роль у забезпеченні безпеки морських компаній і суден. Ці політики та процедури містять вказівки щодо безпечної роботи та формують основу проактивної культури безпеки.

Крім того, навчання та тренування є важливими компонентами управління безпекою, оскільки вони гарантують належну підготовку працівників для безпечного та ефективного виконання своїх обов'язків.

Крім того, плани реагування на надзвичайні ситуації мають вирішальне значення для вирішення несподіваних інцидентів і аварій у морській галузі. У цих планах описано, як реагувати на надзвичайні ситуації та пом'якшити їхній вплив.

Нарешті, постійне вдосконалення є ключовим для управління безпекою в морських компаніях і на суднах. Це включає в себе аналіз інцидентів і невдач, щоб визначити області для вдосконалення та впровадження змін для запобігання повторенню.

Отже, управління безпекою в морських компаніях і на суднах вимагає багатогранного підходу, що включає оцінку ризиків, політику та процедури безпеки, навчання та тренування, плани реагування на надзвичайні ситуації та постійне вдосконалення для забезпечення безпеки всього персоналу та суден, які беруть участь.

Персонал є важливою складовою, яка забезпечує безпеку на суднах. Існує декілька процедур сертифікації і перевірки компетентності персоналу. Ось деякі з них:

1. Міжнародна конвенція про стандарти кваліфікації та підготовки морського персоналу (STCW) - ця конвенція встановлює мінімальні стандарти кваліфікації та підготовки морського персоналу для забезпечення безпеки на суднах.

2. Державні сертифікаційні програми - багато країн мають власні програми сертифікації для морського персоналу, які встановлюють стандарти компетентності і безпеки.

3. Індивідуальні сертифікації - окрім загальних програм сертифікації, індивідуальні моряки можуть також пройти процедури сертифікації для певних ролей або областей спеціалізації.

4. Перевірка знань і навичок - персонал, що забезпечує безпеку на судах, може бути піддано періодичним перевіркам знань і навичок, щоб забезпечити їхню актуальність та відповідність вимогам безпеки.

Сертифікацією та перевіркою компетентності персоналу для забезпечення безпеки на судах займаються такі організації, як ІМО, класифікаційні товариства: Lloyd's Register, DNV GL, Bureau Veritas, ABS, RINA, Міжнародне агентство по стандартизації та сертифікації (IAS), берегова охорона інших держав.

В Україні за сертифікацію та перевірку компетентності персоналу для безпеки на судах відповідають Державна служба морського та річкового транспорту України (Держморривертслужба) та Морський реєстр України.

Ці процедури спрямовані на те, щоб персонал, який працює на судах, був належним чином підготовлений і компетентний для забезпечення безпеки як для себе, так і для інших на борту судна.

Для стивідорних компаній системи управління безпекою мають вирішальне значення для забезпечення безпеки їхніх працівників і захисту вантажу, який обробляється. Ці системи охоплюють впровадження безпечних методів роботи, політики та процедури безпеки, моніторингу та контролю, використання відповідного обладнання та технологій, а також забезпечення належного навчання працівників. Це також передбачає створення протоколів для управління ризиками, реагування на надзвичайні

ситуації та розслідування інцидентів, щоб звести до мінімуму виникнення нещасних випадків і небезпек на робочому місці.

Політики та процедури безпеки визначають правила та вимоги щодо безпеки, які повинні дотримуватися всіма працівниками під час виконання роботи, також вони визначають відповідальність, як працівників, так і керівництва. Системи моніторингу та контролю використовуються для виявлення потенційних небезпек і вчасного реагування на них. Ці системи можуть включати в себе відеоспостереження, датчики безпеки та системи тривоги. Навчання та підготовка персоналу допомагає забезпечити, що всі працівники розуміють свої обов'язки щодо безпеки та знають, як реагувати на небезпечні ситуації. Технічне обладнання та інструменти для безпеки, такі як протипожежне обладнання, захисний одяг та безпекові пристрої, допомагають уникнути травматичних ситуацій. Системи моніторингу та контролю використовуються для виявлення та вирішення потенційних загроз безпеці.

Усі ці компоненти взаємодіють між собою шляхом встановлення чіткої комунікації, спільного планування та координації дій для забезпечення безпеки працівників та оптимальної продуктивності.

Система управління безпекою для стивідорних компаній включає такі основні функції:

1. Аналіз безпеки: ця функція передбачає проведення аналізу ризиків для виявлення потенційних небезпек і загроз безпеці працівників, об'єктів та процесів роботи стивідорної компанії.

2. Розробка політики безпеки: система управління безпекою має забезпечувати розробку та впровадження ефективної політики безпеки, яка відповідає потребам компанії та стандартам безпеки.

3. Тренінг та навчання працівників: система повинна забезпечувати проведення тренінгів та навчань з питань безпеки для всіх працівників, що дозволяє підвищити професійний рівень знань та навичок у сфері безпеки.

4. Моніторинг та аналіз випадків травматизму: система має передбачати моніторинг та аналіз аварій, травм та інцидентів, що сталися на робочому місці, для виявлення причин і прийняття заходів щодо їх уникнення в майбутньому.

5. Впровадження стандартів безпеки: система повинна включати в себе впровадження стандартів безпеки, використання заходів контролю за їх дотриманням та аналізу результатів.

6. Аудит та внутрішні перевірки: система управління безпекою повинна передбачати проведення регулярних аудитів та внутрішніх перевірок для оцінки ефективності заходів безпеки та їх відповідності вимогам.

Ці функції допомагають компаніям забезпечити найвищий рівень безпеки працівників та процесів роботи, зменшити ризик випадків травм та аварій та забезпечити відповідність законодавству з питань безпеки та охорони праці.

До вимог стандартів безпеки повинні враховуватися забезпечення безпеки працівників під час вантажних операцій, включаючи використання захисного спорядження, проведення навчань з охорони праці та впровадження процедур у разі аварійних ситуацій. Контроль над доступом до об'єктів і технічних систем, що забезпечують безпеку, таких як кранівна установка, системи сигналізації та відеоспостереження. Регулярні перевірки та обслуговування важливих систем безпеки, таких як кранівна установка, пожежні системи та системи вентиляції. Визначення процедур дії в разі пожежі, аварії чи інших надзвичайних ситуацій, а також проведення навчань щодо їх виконання. Дотримання законодавчих вимог у сфері безпеки праці та додержання стандартів безпеки вантажних операцій, що регулюються нормативними документами. Впровадження процедур збереження та обробки даних про безпеку, результатів інспекцій

та аудитів для подальшого аналізу та вдосконалення системи управління безпекою.

В стивідорних компаніях застосовуються такі заходи забезпечення безпеки:

1. Обов'язкова навчання і підготовка персоналу з питань безпеки роботи, включаючи правила вантажоперевезення та використання спеціального обладнання.

2. Запровадження регулярних технічних оглядів та обслуговування обладнання та механізмів, що використовуються для вантажоперевезень.

3. Встановлення і використання безпечних методів та процедур роботи при вантажоперевезеннях, зокрема, використання захисного спорядження та засобів індивідуального захисту.

4. Проведення регулярних інструктажів з безпеки на робочому місці та вживання заходів для усунення потенційних небезпек.

5. Впровадження системи контролю із захисту від травм та аварій на робочому місці (наприклад, системи сигналізації у випадку небезпеки).

6. Використання спеціалізованого обладнання та технологій для підвищення безпеки при вантажоперевезеннях, наприклад, автоматизовані системи керування та моніторингу.

Недотримання стандартів безпеки в стивідорних компаніях може призвести до серйозних наслідків як для працівників, так і для навколишнього середовища. Одним з основних ризиків є можливість травмування працівників під час виконання небезпечних робіт. Недостатня безпека вантажних робіт, невідповідна організація робочих місць та використання застарілих обладнань можуть спричинити нещасні випадки, що можуть призвести до тяжких травм або навіть смертельних випадків.

Крім того, недотримання стандартів безпеки також може мати негативний вплив на навколишнє середовище. Відпрацьовані матеріали, викиди та розливи небезпечних речовин можуть завдати шкоди морському

середовищу, що може призвести до забруднення води та шкоди для морських істот [28].

Такі види небезпеки можуть становити загрозу працівникам стивідорних компаній при порушенні стандартів безпеки:

1. Падіння вантажів: може спричинити травми або смерть працівникам, які перебувають поблизу.

2. Травми внаслідок неправильного навантажування: неправильно вантажений вантаж може призвести до травм у результаті його зсуву або падіння.

3. Ушкодження обладнання: робоче обладнання, таке як кран або підйомна техніка, може пошкодитися при невірному використанні або обертанні.

4. Отруєння: вантажі можуть містити небезпечні речовини, які можуть призвести до отруєння працівників при неправильному обробленні.

5. Травми внаслідок зіткнень та зсувів: працівники можуть отримати травми внаслідок зіткнень з вантажами або зсуву обладнання.

6. Вплив небезпечних погодних умов: погодні умови, такі як шторми або сильний вітер, можуть створити небезпеку для працівників на стивідорних компаніях.

7. Пожежі: неправильне оброблення вантажів або використання вогню може спричинити пожежі на робочих місцях.

8. Ризик вантажних підйомів: неправильне виконання вантажних підйомів може стати причиною травм та інцидентів на робочих місцях.

9. Негативний репутаційний вплив: події, пов'язані з травмами чи нещасними випадками на робочому місці, можуть негативно вплинути на репутацію компанії, викликаючи втрату довіри з боку клієнтів та партнерів.

Одним із способів уникнення цих ризиків є впровадження і строга дотримання внутрішніх процедур і стандартів безпеки, а також постійний нагляд і навчання працівників щодо безпеки на робочому місці. Дотримання цих стандартів є важливим не тільки для забезпечення безпеки працівників, але й для збереження навколишнього середовища.

4.2 Основні визначення і завдання охорони праці. Заходи, що спрямовані на збереження життя, здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності.

Основні визначення і завдання охорони праці в сучасному світі є надзвичайно важливими з погляду забезпечення безпеки та здоров'я працівників на робочому місці.

Охорона праці – це система взаємопов'язаних організаційних, технічних, санітарних та гігієнічних заходів, що спрямовані на збереження життя, здоров'я та працездатності людини в процесі трудової діяльності. Основні визначення охорони праці включають в себе планування, організацію та реалізацію заходів щодо усунення або зменшення ризику виникнення нещасних випадків, професійних захворювань, травм та порушень здоров'я, пов'язаних з виробничою діяльністю, захист від шкідливих та небезпечних виробничих факторів, а також психофізіологічний комфорт у робочому середовищі.

Ці визначення допомагають забезпечити безпеку та здоров'я працюючих шляхом розробки та впровадження спеціальних стандартів та правил, технічного обладнання, професійної підготовки та навчання працівників з питань безпеки, медичного контролю за здоров'ям працівників та багатьох інших заходів.

Охорона праці є важливою складовою будь-якого виробничого процесу, оскільки вона сприяє підвищенню ефективності праці та зниженню витрат, пов'язаних з травматизмом та захворюваннями

працівників. Крім того, вона сприяє покращенню умов праці та соціальному захисту працівників.

Завдяки правильно організованій системі охорони праці, життя та здоров'я людини виробничих умов може бути значно покращено, ризик виникнення травм та захворювань зменшено, а працюючі можуть відчувати більшу безпеку та комфорт на робочому місці [13].

Основними завданнями охорони праці є запобігання виникненню та поширенню професійних ризиків, забезпечення безпеки та захисту здоров'я працівників, покращення умов праці, запровадження виробничих процесів та технологій, які відповідають вимогам безпеки та здоров'я, надання працівникам необхідних знань та навичок з охорони праці.

До основних заходів охорони праці входить забезпечення виробництва безпечними та безшкідливими для здоров'я умовами праці, надання працівникам необхідної організаційно-технічної допомоги в умовах виробничого кадрового резерву, захист від шкідливого впливу фізичних та хімічних факторів виробничого середовища, а також професійної підготовки та перепідготовки працівників з питань охорони праці.

Усе це свідчить про те, що основною метою охорони праці є забезпечення безпеки та здоров'я працівників, а також запобігання виникненню нещасних випадків та професійних захворювань в процесі трудової діяльності.

У сучасному світі збереження життя, здоров'я та продуктивності людини під час її трудової діяльності є надзвичайно важливим. Це передбачає впровадження різноманітних заходів, спрямованих на створення безпечного та здорового робочого середовища. Роботодавець зобов'язаний вживати заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та продуктивності праці своїх працівників під час їх трудової діяльності.

Заходи, спрямовані на збереження життя, здоров'я і працездатності людини в процесі трудової діяльності, мають важливе значення в забезпеченні благополуччя людини на виробництві. Безпека та благополуччя працівників мають вирішальне значення для успіху та продуктивності будь-якої організації. Тому важливо впроваджувати різноманітні заходи та протоколи для захисту життя, здоров'я та працездатності людей протягом робочого часу.

Заходи, спрямовані на збереження життя, здоров'я і працездатності людини в процесі трудової діяльності, мають важливе значення в забезпеченні благополуччя людини на виробництві. Безпека та благополуччя працівників мають вирішальне значення для успіху та продуктивності будь-якої організації. Тому важливо впроваджувати різноманітні заходи та протоколи для захисту життя, здоров'я та працездатності людей протягом робочого часу.

Одним із першочергових заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та працездатності людей на робочому місці, є дотримання суворих інструкцій та протоколів безпеки. Це включає надання необхідного навчання, обладнання для безпеки та регулярні перевірки безпеки для забезпечення безпечного робочого середовища. Крім того, компанії повинні забезпечувати доступ до медичних послуг, регулярні огляди та пропагувати здоровий спосіб життя для підтримки загального добробуту своїх працівників.

Крім того, створення позитивної робочої культури, яка сприяє здоровому балансу між роботою та особистим життям, підтримку психічного здоров'я та управління стресом, має важливе значення для збереження ефективності та здоров'я людей на робочому місці. Заохочення відкритого спілкування, надання програм підтримки та пропонування гнучкої організації роботи можуть сприяти створенню більш здорового та продуктивного робочого середовища.

Підсумовуючи, впровадження заходів для збереження життя, здоров'я та працездатності людей на робочому місці має вирішальне значення для успіху та стабільності будь-якої організації. Приділяючи пріоритет благополуччю співробітників, компанії можуть створити безпечне та здорове робоче середовище, яке сприяє продуктивності та загальному успіху.

Охорона праці у стивідорних компаніях включає в себе комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпеки та здоров'я працівників, які зайняті в підйомно-транспортних роботах портового терміналу. Основні визначення охорони праці у стивідорних компаніях включають в себе розробку та впровадження системи управління охороною праці, визначення та охорона від небезпечних факторів у робочому середовищі, проведення інструктажу та навчання працівників щодо безпеки праці та техніки безпечної поведінки, а також контроль за виконанням нормативних вимог та регламентів.

Завдання охорони праці у стивідорних компаніях полягає у недопущенні нещасних випадків на робочому місці, захисті працівників від професійних захворювань та травм, вдосконаленні робочих процесів та методів роботи з метою мінімізації ризиків, а також в управлінні та контролі за дотриманням нормативів безпеки. Для досягнення цих цілей стивідорні компанії розробляють та реалізують програми профілактичних заходів, проводять аудит безпеки, а також організують систему внутрішнього контролю та нагляду за виконанням правил охорони праці.

Загалом, основні визначення та завдання охорони праці у стивідорних компаніях полягають у забезпеченні безпеки та здоров'я працівників у процесі виконання їхніх робочих обов'язків, що вимагає систематичного підходу та постійної уваги до цього питання з боку управління компанії.

У стивідорних компаніях безпека є життєво важливою, оскільки працівники стикаються з різноманітними ризиками під час вантажних операцій. Для зменшення ризиків у таких компаніях можуть бути введені різноманітні заходи безпеки.

Деякі заходи безпеки, які можуть бути введені для зменшення ризиків у стивідорних компаніях, включають у себе удосконалення процедур безпеки праці, навчання та підготовку працівників, впровадження технологічних інновацій, які полегшують робочі умови, а також забезпечення відповідного обладнання та захисного знаряддя.

Перш за все, слід надавати спеціальну підготовку працівникам щодо правильного ведення вантажних операцій та використання обладнання. Це допоможе знизити ймовірність травматичних ситуацій через недосвідчених або непідготовлених працівників. Крім того, важливо встановити жорсткі процедури та правила щодо використання захисного обладнання та дотримання безпеки під час роботи.

Також важливо проводити регулярні перевірки та обстеження обладнання, з метою вчасного виявлення та усунення можливих несправностей. Автоматизація процесів також може зменшити ризики, оскільки вона може знизити необхідність фізичної праці та позбавити працівників від деяких небезпечних ситуацій.

Узагальнюючи, заходи безпеки у стивідорних компаніях повинні бути спрямовані на підвищення обізнаності, підготовки та контролю для зменшення ризиків травм та нещасних випадків.

Слід зазначити, що недостатня охорона праці в цих компаніях може мати серйозні наслідки для навколишнього середовища. Одним з основних ризиків є можливість витоку шкідливих речовин у морське середовище в результаті нещасних випадків або несанкціонованих виливів. Це може призвести до забруднення води, знищення морської флори та фауни, а також загрози здоров'ю людей, які працюють у цій галузі.

Крім того, недостатня охорона праці може призвести до недбалого використання природних ресурсів, накопичення відходів та забруднення повітря. Наприклад, використання шкідливих речовин, які потрапляють у повітря в результаті процесу розвантаження та погоджування товарів, може призвести до забруднення атмосфери та негативно вплинути на якість повітря [28].

Отже, недостатня охорона праці в стівідорних компаніях може мати серйозні наслідки для навколишнього середовища, які можуть бути важко відновити. Тому важливо приділяти увагу цьому питанню та ретельно дотримуватися всіх необхідних заходів безпеки.

4.3 Спорядження пожежного та індивідуальні засоби захисту, правила зберігання і обслуговування.

Протипожежне обладнання та засоби індивідуального захисту є необхідними інструментами для забезпечення безпеки людей у різноманітних умовах, включаючи промислові, комерційні та житлові середовища. Належне технічне обслуговування та зберігання цього обладнання мають вирішальне значення для забезпечення його ефективності у випадку надзвичайної ситуації.

До протипожежного спорядження належать шоломи, рукавички, куртки, штани, черевики, апарати дихання. Ці частини обладнання призначені для забезпечення захисту від тепла, полум'я, диму та інших небезпечних умов, що виникають під час пожежогасіння. Важливо регулярно перевіряти та обслуговувати це обладнання, щоб переконатися, що воно залишається в хорошому робочому стані.

Засоби індивідуального захисту, такі як маски, окуляри та респіратори, також необхідні для захисту людей від впливу шкідливих речовин і випарів у разі пожежі. Правильне зберігання та догляд за цим

обладнанням має важливе значення для забезпечення його ефективності та довговічності.

Що стосується зберігання засобів пожежогасіння та індивідуального захисту, важливо зберігати їх у чистому, сухому та добре провітрюваному приміщенні. Це допоможе запобігти пошкодженню від вологи та цвілі, забезпечуючи безпечне та ефективне використання обладнання під час надзвичайних ситуацій.

Регулярний огляд і технічне обслуговування також є важливими для того, щоб засоби пожежогасіння та засоби індивідуального захисту залишалися в належному робочому стані. Це включає перевірку на наявність пошкоджень, зносу та забезпечення належного функціонування всіх компонентів.

Отже, належний догляд, зберігання та технічне обслуговування засобів пожежогасіння та засобів індивідуального захисту є важливими для забезпечення безпеки пожежників та іншого персоналу під час пожежі. Регулярний огляд і технічне обслуговування мають вирішальне значення для того, щоб це обладнання залишалось безпечним і ефективним для використання, коли воно найбільше потрібно [22].

Спорядження пожежного та індивідуальні засоби захисту є невід'ємною частиною стивідорної діяльності, оскільки вони грають важливу роль у забезпеченні безпеки працівників. Пожежне спорядження, таке як пожежні відра, покривала, вогнегасники та інші засоби, повинні бути завжди доступні та в готовності до використання. Індивідуальні засоби захисту, такі як респіратори, рукавиці, захисні окуляри та каски, також повинні бути надійними та у місцях, де їх може бути необхідно використовувати.

Правила зберігання та обслуговування цих засобів також дуже важливі для забезпечення їх ефективності. Вони повинні зберігатись в спеціально відведених місцях, які захищені від небезпеки пожежі та

пошкоджень. Регулярне обслуговування та перевірки стану цих засобів також необхідно для того, щоб вони завжди були готові до використання в разі необхідності.

Стривідорний об'єкт є місцем, де завжди існує підвищений ризик пожежі через велику кількість матеріалів, які можуть спричинити вибух або загоряння. Тому важливо дотримуватися високих стандартів безпеки при роботі з пожежним спорядженням.

По-перше, всі працівники повинні бути професійно підготовлені та навчені використовувати пожежне спорядження, таке як вогнегасники, гасіння покривів, дихальні апарати тощо. Їх також потрібно регулярно перевіряти та обслуговувати, щоб вони завжди були готові до використання.

По-друге, на стивідорному об'єкті повинні бути встановлені легкодоступні вогнегасники, які регулярно перевіряються та обслуговуються. Також необхідно мати системи пожежної сигналізації та евакуації, які в разі пожежі дозволять працівникам швидко та безпечно залишити робоче місце.

Крім цього, необхідно створити план дій в разі пожежі, у якому будуть вказані всі необхідні кроки для безпечної евакуації та ліквідації пожежі.

Узагальнюючи, безпека при роботі з пожежним спорядженням на стивідорному об'єкті вимагає від працівників постійності, пильності та готовності до вжиття негайних заходів у разі загрози пожежі. Невиконання цих вимог може призвести до серйозних наслідків, включаючи травми та втрати життів.

Для переконання в правильному використанні пожежного спорядження на стивідорному об'єкті необхідно проводити різні види навчання та перевірок.

Перш за все, стивідори та інші працівники, які мають доступ до пожежного спорядження, повинні проходити регулярні навчання з правил безпечного користування ним. Це може включати в себе ознайомлення з видами пожежного спорядження, їх призначенням, технікою використання та правилами евакуації в разі пожежі. Крім того, працівники повинні регулярно проходити тренування з використанням цього спорядження під наглядом інструктора для підвищення їхньої вмілості та впевненості.

Для перевірки правильного використання пожежного спорядження можуть проводитися регулярні перевірки техніки та знань працівників шляхом імітації ситуацій пожежі. Працівники повинні демонструвати свою здатність швидко та ефективно реагувати на пожежну загрозу та користуватися необхідним спорядженням на практиці.

В цілому, для переконання в правильному використанні пожежного спорядження на стивідорних об'єктах необхідно комбінувати навчання та практичні перевірки знань та вмінь працівників. Це дозволить забезпечити безпеку на об'єкті у разі пожежної небезпеки [22].

Пожежне спорядження потребує регулярних перевірок та технічного обслуговування для забезпечення його ефективності. Основні перевірки та обслуговування для пожежного спорядження включають:

1. Перевірка справності пожежних вогнегасників: перевірка тиску в балонах, стану ущільнювачів і запобіжних клапанів, дати останнього технічного обслуговування.

2. Перевірка пожежних кранів та рукавів: перевірка на відсутність пошкоджень, стану ущільнювачів, наявності маркування та ущільнювальних ковпачків.

3. Перевірка роботи пожежних сигналізаторів та інших систем автоматичного сповіщення про пожежу.

4. Перевірка гідронаповнення пожежних водонапірних баків та систем гасіння пожеж.

5. Технічне обслуговування пожежних дверей та виходів евакуації: перевірка на відсутність пошкоджень, стану ущільнювачів та запорних механізмів [6].

Ці перевірки та обслуговування потрібно проводити регулярно згідно з вимогами місцевих нормативних актів та рекомендаціями виробників пожежного спорядження для забезпечення його надійності та ефективності у разі пожежі.

Стратегія безпеки на стивідорному підприємстві включає в себе не тільки професійну підготовку працівників та використання спеціальних пристроїв, але й забезпечення належних індивідуальних засобів захисту. Це важливо не лише для забезпечення безпеки працівників, але й для дотримання міжнародних стандартів і законодавства.

У стивідорній діяльності використовуються різні індивідуальні засоби захисту, залежно від конкретних умов роботи. Основними засобами захисту є каски, захисні костюми, рукавиці, окуляри та взуття з металевими носками. Ці засоби захисту призначені для захисту працівників від можливих травм та інших небезпек, що можуть виникнути під час виконання роботи.

Правила використання індивідуальних засобів захисту в стивідорній діяльності дуже важливі для забезпечення безпеки працівників. Перш за все, всі працівники повинні бути навчені правильно використовувати ці засоби захисту і розуміти їхню важливість. При використанні рукавиць важливо періодично перевіряти їх стан на наявність пошкоджень і зносу, а також правильно інструктувати працівників щодо їх обслуговування та зберігання. Головний убір має бути зручним та надійно захищати голову від травм та ушкоджень. Носіння захисних окулярів є обов'язковим при роботі зі свердловинами та іншими потенційно небезпечними матеріалами.

Ці засоби захисту повинні зберігатися в спеціально відведених приміщеннях, щоб уникнути пошкоджень та забезпечити їх тривалий

термін служби. Крім того, всі засоби захисту повинні бути у належному стані, без будь-яких пошкоджень або дефектів, що можуть погіршити їхню ефективність. Також важливо регулярно перевіряти стан цих засобів захисту та забезпечувати своєчасну заміну.

Загалом, використання індивідуальних засобів захисту є обов'язковим у стивідорній діяльності та вимагає від працівників дотримання правил безпеки та належного обслуговування цих засобів.

Недотримання правил зберігання і обслуговування індивідуальних засобів захисту у стивідорній діяльності може мати серйозні наслідки для працівників і самої стивідорної діяльності в цілому. Перш за все, це може призвести до збільшення ризику травм і професійних захворювань серед робочої сили. Індивідуальні засоби захисту, такі як респіратори, захисні окуляри, гарнітури для вух і т. д., призначені для того, щоб захищати працівників від потенційних небезпек, але якщо вони не належним чином зберігаються або обслуговуються, вони можуть втратити свою ефективність.

Це може призвести до травмування працівників або навіть до серйозних захворювань, пов'язаних з професійною діяльністю. Крім того, недотримання правил зберігання і обслуговування індивідуальних засобів захисту може призвести до порушень в робочому процесі, збільшення часу на робочих операціях та погіршення загальних умов праці.

Отже, важливо дотримуватися правил зберігання і обслуговування індивідуальних засобів захисту у стивідорній діяльності, щоб забезпечити безпеку та здоров'я працівників і ефективну роботу в цій галузі.

Недотримання правил зберігання і обслуговування також може мати негативний вплив на відносини з інспекційними та регулюючими органами, що може призвести до штрафів та інших правових наслідків для підприємства. Таким чином, дотримання правил зберігання і

обслуговування індивідуальних засобів захисту в стивідорній діяльності є важливою складовою безпечної робочої діяльності [22].

ВИСНОВКИ

Отже, стивідорний бізнес, як невід'ємна частина морського та річкового транспорту, є ключовим гравцем у логістичних ланцюгах, сприяючи ефективному перевезенню вантажів, , забезпечуючи ефективну обробку вантажів у портах та терміналах та відіграє ключову роль у забезпеченні безперебійності логістичних ланцюгів.

Сучасний стан стивідорного бізнесу характеризується швидкими змінами у сфері технологій, високим рівнем конкуренції та постійними вимогами до підвищення ефективності та якості обслуговування. З появою нових технологій та автоматизації процесів стивідорні компанії шукають шляхи для оптимізації виробничих процесів та зменшення витрат.

Для досягнення високого рівня ефективності стивідорні компанії повинні враховувати різноманітні фактори, які можуть впливати на їхню діяльність. До таких факторів слід віднести: економічні, технологічні, логістичні, нормативні, соціально-економічні.

Ринок морського та річкового транспорту визначається конкурентним середовищем, де діє багато учасників, включаючи таких ключових гравців, як DP World, Hutchison Port Holdings, PSA International.

Ці компанії впливають на ринок стивідорних послуг шляхом розширення своєї глобальної мережі терміналів, розвитку технологій та автоматизації процесів вивантаження та завантаження суден, а також шляхом укладання стратегічних партнерських угод з морськими лініями та логістичними компаніями. Для цього використовуються конкретні стратегії розвитку бізнесу: розширення території обслуговування, розширення послуг, технологічний розвиток, партнерство і злиття, вдосконалення внутрішніх процесів.

Також великий вплив на розвиток стивідорної галузі мають державні структури, за рахунок встановлення правил і нормативів, надання ліцензій та робочих дозволів та завдяки контролю. Ці дії покликані досягти балансу між захистом інтересів споживачів послуг, безпекою праці та стимулюванням конкуренції в галузі.

Конкуренція на ринку стивідорного бізнесу є важливим аспектом для компаній, що займаються вантажними перевезеннями, вона є дуже завзятою, оскільки здатність ефективно та швидко обробляти великі об'єми вантажу є ключовою для успіху в цій галузі. Основні фактори конкуренції на цьому ринку включають ціни, якість обслуговування, швидкість виконання замовлень, технічні можливості та гнучкість у роботі з клієнтами. Конкурентність на ринку стивідорного бізнесу змушує компанії постійно вдосконалювати свої послуги та постачання, шукаючи нові технології та методи роботи для покращення ефективності та конкурентоспроможності.

Стивідорний бізнес, як ключовий елемент логістичної системи морського та річкового транспорту, зазнає впливу численних факторів, які визначають його перспективи та виклики. Зростання глобальної торгівлі відкриває перед стивідорними компаніями безліч нових можливостей та перспектив, сприяючи їхньому стійкому розвитку та успішній конкуренції на міжнародному ринку. Стивідорний бізнес, як важлива складова логістики та морського транспорту, постійно змінюється та розвивається. Щоб підтримувати конкурентоспроможність, компанії у цій галузі повинні виробляти та впроваджувати нові технології та покращувати інфраструктуру.

Виклики та перспективи, такі як світовий торгівельний обсяг, економічні умови, регулююча політика, технологічні зміни, геополітичні події та зміни в споживчих уподобаннях зумовлюють розвиток ринкових тенденцій у стивідорній галузі. Огляд ринкових тенденцій у стивідорному

бізнесі є важливим для підприємств, щоб зрозуміти потреби своїх клієнтів та адаптуватися до змін на ринку.

В результаті цього був проведений аналіз ефективності діяльності стивідорної компанії PSA International. Дана компанія зарекомендувала себе, як лідер у галузі контейнерного обслуговування, з глобальною мережею у 66 терміналів у 42 країнах світу.

Протягом багатьох років PSA International досягла важливих віх, таких як успішна експансія на різні міжнародні ринки, залучення нових інновацій та технологій та впровадження екологічних ініціатив, що безумовно ефективно впливає на розвиток діяльності компанії.

З розрахунків наведених у третьому розділу можемо дійти висновків, що компанія є рентабельною, оборотність активів зростає, що свідчить про ефективне управління активами та про їх швидкий поворот у грошовий еквівалент. Також, компанія має низький рівень заборгованості до власного капіталу, що свідчить про стабільність та фінансову незалежність.

Але компанії слід звернути увагу на ефективність продуктивності праці та обладання, оскільки показники за минулі два роки послабли.

Підсумовуючи, аналіз ефективності PSA International показує, що стивідорна компанія є надзвичайно успішною та авторитетною стивідорною компанією з сильною глобальною присутністю та фінансовими показниками, про що свідчать зростання доходу.

Також, компанії слід бути обережною, слідкувати та реагувати на зміни в регулюючій політиці, на конкуренцію, оскільки це безпосередньо впливає на цінову політику та прибуток, на різкі технологічні зміни, що вимагають великих витрат на оновлення, та геополітичні ризики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адвокатова Н.О., Боярчук А.І. Сучасні тенденції розвитку міжнародного ринку транспортних послуг для міжнародного бізнесу. Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Херсон: Видавничий дім «Гельветика». 2018. С. 23-27.
2. Аляб'єва О. М. Основні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. Modern Transformations in Economics and Management: III International Scientific Conference (March 29th, 2019). Klaipeda, Lithuania. 2019. P. 58-63.
3. Базилінська О. Я Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 328 с.
4. Бакай В. Конкурентні переваги підприємства: характеристика та їх оцінка за моделлю Портера. Scientific Journal “Modeling the Development of the Economic Systems”. Хмельницький національний університет. С. 145–153. URL: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-19>
5. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М. О. Колегаєв, Д. Г. Парменова, М. А. Мамкічев, Г. В. Ніколаєва, О. М. Розлуцький, Г. Г. Роман, А. П. Сваричевська, Д. Д. Осадчук. За редакцією професора М. О. Колегаєва. Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс. 2020. 832 с.
6. Боротьба із пожежею на судні. Морський портал для любителів та професіоналів. 2018. URL: <https://sea-man.org/pozharnoe-oborudovanie-sudna.html>.
7. Варга В. П. Конкурентний потенціал як основа стабільності підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7750>

8. Дем'янченко А.Г., Сотниченко Л.Л. Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств морської галузі. Одеса: НУ «ОМА». 2017. 325 с.

9. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. 1. Конкуренентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с

10. Дорофєєва Х.М. Аналіз факторів, що впливають на розвиток транспортної інфраструктури. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. №7. 2016. С. 29 – 35.

11. Закон України «Про морські порти України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4709-17#Text>

12. Заяць Р. П. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : дис. канд. ек. наук. Тернопіль, 2017. 156 с.

13. Іванов Б. М., Колегаєв М. О., Касилов Ю. І., Іванов О. І. Основи охорони праці на морському транспорті: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса: КОМПАС, 2003. 416 с.

14. Кадирус І.Г. Конкуренентоспроможність підприємства та фактори, що на неї впливають. *Ефективна економіка*. 2016. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3390>.

15. Кирилов Ю.Є. Вплив процесів глобалізації на розвиток національних економік. *Ефективна економіка*. Дніпро. 2016. С. 44-51

16. Кириченко О.М., Мигдальський А.В. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5428>.

17. Кодекс торговельного мореплавства України: закон України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. №№ 47, 48, 49, 50, 51, 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр#Text>

18. Конкуентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія/за ред. О.Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2013. 470 с.

19. Крук Ю. Ю. Сучасні методи ефективного управління діяльністю оператора портового терміналу в ринкових умовах: Бюлетень Українського відділення Міжнародної академії наук екології, безпеки людини та природи. 2017. Вып. 2(42). 31 с.

20. Крук Ю.Ю. Адаптивные структуры управления стивидорной компании. *Вісник Одеського національного морського університету: Зб. наук. праць*. Одеса, 2014. Вып. 3(42). С. 181-194.

21. М.В. Міусов, Н.Т. Економічні аспекти ефективного функціонування морської індустрії / За загальною ред. д.е.н., проф. Н.Т. Примачов. Моногр. Одеса: НУ "ОМА". 2017. 315 с.

22. Міжнародний кодекс по системах пожежної безпеки (International Code for Fire Safety Systems (FSS Code)) (MSC.98(73)) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт. URL: <https://drive.google.com/file/d/17F5HNPPALJ2J7DaaXQgbgROdqmP3JKjE/view>

23. Николаева Л.Л. Морские перевозки: учебник. Одесса: Одесская национальная морская академия. Феникс. 2005. 424 с

24. Нікулін С.Г. Світові тенденції розвитку морських портів. *Економіка: реалії часу*. № 4 (20). 2015. С. 148-154

25. Офіційний веб-сайт DP World. URL: <https://www.dpworld.com>

26. Офіційний веб-сайт Hutchison Port Holdings. URL: <https://hutchisonports.com/en/>

27. Офіційний веб-сайт PSA International . URL: <https://www.globalpsa.com>

28. Парменова Д.Г., Крайнова В.І. Безпека людини та охорона навколишнього середовища. Безпека праці при проведенні небезпечних

суднових робіт: методичні вказівки до виконання практичних робіт. Одеса: НУ«ОМА», 2018. 52 с.

29. Пермінова С. О., Романко Є.В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю як фактор успіху сучасного підприємства *.Молодий вчений. №2(29). 2016. С. 70 –74. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/18.pdf>*

30. Познанська, І. В. Сучасні тенденції розвитку транспортної інфраструктури ЄС. *Молодий вчений. № 9. 2014. С. 56-59. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/ecan_2015_19(1)_8.pdf*

31. Примачев Н.Т. Вовк О.Ю. Эффективность функциональной деятельности предприятий морского транспорта. Одесса: ИПРиЭЭИ. 2001. 247 с.

32. Прокопчук А.П. Теоретико-методологічні аспекти визначення ефективності діяльності підприємства транспорту в сучасній науковій думці. *Вісник ЛКА. 2005 №19. С. 245-250*

33. Романчик Т. В. Конкурентний потенціал підприємства: сутність поняття: електрон. зб. наук. пр. 2017. № 1 (1). URL: <http://economics.hpi.kh.ua/index.php/e-conomics/article/view/39/32>.

34. Сайт порту Роттердам. URL: <https://www.portofrotterdam.com/en/port-authority/organisation>

35. Сітковська А. О. Оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства: методика та критерії розрахунку. *Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки. 2016. № 3. С. 40-46.*

36. Солодка О.В. Логістична складова конкурентоспроможності промислового підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2009. №2. С. 393 -400. URL: http://vlp.com.ua/files/57_2.pdf.*

37. Сотниченко Л.Л., Бабаченко М.В. Економіка водного транспорту: методичні вказівки розрахункової роботи. Одеса. НУ «ОМА». 2017. 20 с.

38. Тридід О. М. Таньков К. М, Леонова О. К. Логістика. Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Персонал. 2008. 176 с.

39. Цибульська Е. І. Конкуреноспроможність підприємства : навчальний посібник. Харків, 2020. 321 с.

40. Чумак Л.Ф. Фактори впливу на формування конкурентоспроможного потенціалу підприємств. Економіка та управління. №1. 2013. с. 62-69.

41. Шиба О. А. Взаємозв'язок розвитку транспортної інфраструктури та економічного зростання. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»*. № 39. 2016. С. 286-296

42. DP World Annual Report URL: <https://www.dpworld.com/-/media/project/dpwg/dpwg-tenant/corporate/global/media-files/annual-report-2022>

43. Hutchinson Port Holdings URL: https://hutchisonports.com/sustainability/Hutchison Ports_SR2022.pdf

44. PSA International URL: <https://psaannualreport.com/wp-content/uploads/2023/04/PSAI-Group-Financial-Report-2022.pdf>

45. Woods J.R. The Container Revolutions. *Journal of World Trade Law*. 1972 Vol. 7

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на тему «ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ» на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра.

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз шляхів підвищення ефективності діяльності стивідорних компаній з урахуванням сучасних викликів та технологічних можливостей.

В першому розділі розглянуто загальну характеристику діяльності стивідорних компаній.

В другому розділі, проведено аналіз аспектів підвищення ефективності стивідорних компаній.

В третьому розділі досліджено обґрунтування ефективності діяльності стивідорних компаній на прикладі.

Результати даної кваліфікаційної роботи полягають у тому, що стивідорний бізнес є невід’ємною частиною морського та річкового транспорту, є ключовим гравцем у логістичних ланцюгах, сприяючи ефективному перевезенню вантажів, , забезпечуючи ефективну обробку вантажів у портах та терміналах та відіграє ключову роль у забезпеченні безперебійності логістичних ланцюгів та поєднує у собі, як виклики, так і переваги, тому треба сприяти вивченню ефективних стратегій та методів управління.

Ключові слова: стивідорний бізнес, ефективність стивідорного бізнесу, конкуренція на ринку стивідорного бізнесу, технологічні зміни.

ANNOTATION

Qualification work on the topic "WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STEVEDORING COMPANIES" for obtaining a bachelor's degree.

The purpose of the qualification work is to analyze ways to improve the efficiency of stevedoring companies, taking into account modern challenges and technological capabilities.

The first chapter deal with the general characteristics of stevedoring companies.

In the second chapter, an analysis of aspects of improving the efficiency of stevedoring companies.

The third chapter examines the rationale for the effectiveness of stevedoring companies by example.

The results of this qualification work are that stevedoring business is an integral part of sea and river transport, is a key player in logistics chains, promoting efficient transportation of goods, providing efficient cargo handling in ports and terminals and playing a key role in ensuring the continuity of logistics chains and combining, both challenges and benefits, so it is necessary to promote the study of effective strategies and management methods.

Keywords: stevedoring business, stevedoring business efficiency, competition in the stevedoring business market, technological changes.

